

รายงานผลโครงการติดตามประเมินผลเพื่อ ขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา

โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

สนับสนุนโดย

กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดฉะเชิงเทรา
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พ.ศ.2562

คำนำ

รายงานผลการขับเคลื่อนการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการปรับปรุงแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อติดตามและประเมินผลแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ประจำปี 2562 และ 3) เพื่อให้มีข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ และรูปแบบ(Model) ในการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของจังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รวบรวมแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) สำนักงานเคหะชุมชนฉะเชิงเทรา ในการสนับสนุนด้านข้อมูล และบุคลากร และความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สภาองค์กรชุมชนตำบล เครือข่ายสวัสดิการชุมชน เครือข่ายโครงการบ้านมั่นคง เครือข่ายโครงการบ้านพอเพียง ในการให้ความคิดเห็นที่สะท้อนจากกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนให้การดำเนินการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทราต่อไป

กลุ่มนโยบายและวิชาการ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับอนุมัติงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้ดำเนินการโครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา การปรับปรุงแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อติดตามและประเมินผลแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และ 3) เพื่อให้มีข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ และรูปแบบ (Model) ในการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเลือกศึกษาในพื้นที่อำเภอบางปะกง ซึ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม อำเภอบางคล้าเป็นพื้นที่กึ่งชนบทกึ่งอุตสาหกรรม และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว เป็นพื้นที่ชนบท ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ของผู้ได้รับสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 116 คน และรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย ผู้ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ผู้นำชุมชน เครือข่ายภาคประชาชน แกนนำด้านที่อยู่อาศัย และคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายและแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยระดับจังหวัด รวม 202 คน

ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานโครงการด้านที่อยู่อาศัย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โครงการบ้านพอเพียงดำเนินการ 212 ครั้วเรือน โครงการบ้านมั่นคง 2 โครงการ มีประชาชนได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง จำนวน 186 ครั้วเรือน โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ จำนวน 23 หลัง โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยคนพิการ จำนวน 5 หลัง โครงการเคหะชุมชนเขตอำเภอแปลงยาว 300 ครั้วเรือน และโครงการอาคารเช่าเขตอำเภอบ้านโพธิ์ จำนวน 588 ครั้วเรือน ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ในภาพรวมความพึงพอใจระดับดีมาก พบว่า ผลการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัยช่วยแก้ไขปัญหาของท่านและชุมชน มากที่สุด ข้อเสนอแนะ ต้องการได้รับการดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสม โดยเฉพาะสาธารณูปโภค ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา มากที่สุด และรองลงมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ การจัดสวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ด้านที่อยู่อาศัย ส่วนที่ 3 ผลการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่ม 3 พื้นที่ พบว่าด้านงบประมาณไม่เพียงพอกับความต้องการด้านที่อยู่อาศัยของผู้เดือดร้อน ด้านกฎระเบียบ ต้องจัดซื้อพัสดุในราคาที่กรมบัญชีกลางกำหนด ด้านกระบวนการ พบว่าความสำเร็จต้องเกิดจากความพร้อมของขบวนองค์กรชุมชน และยังขาดการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน และพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน การบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการมีผู้นำทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่ ข้อเสนอแนะจากผลการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ระดับนโยบาย ประกอบด้วย 1) การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรใช้ฐานจำนวนข้อมูลผู้เดือดร้อนเป็นหลัก 2) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย(บ้านพอเพียง) ทั้งด้านงบประมาณให้เหมาะสม เช่น ค่าแรงงาน และเพิ่มคุณสมบัติให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิ 3) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น 4) การเพิ่มขยาย

กลุ่มเป้าหมายในการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยจากเดิมเป็นผู้ด้อยโอกาส ผู้เดือดร้อนทางสังคม ให้ขยายและสำรวจข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยเป็นผู้ที่มีรายได้ปานกลางและรายได้สูง และ 5) การซื้อวัสดุในการซ่อมบ้านให้ปรับจากหลักเกณฑ์ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และการซื้อวัสดุในราคาที่ยกเว้นภาษีกลางกำหนด ให้เป็นในราคาท้องตลาด ระดับปฏิบัติ คือ ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นหน่วยงานในพื้นที่ที่ควรเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำฐานข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	1
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	15
2.3 ข้อมูลด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา	19
2.4 สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา	
บทที่ 3 วิธีการประเมิน	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	33
3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	34
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานโครงการด้านที่อยู่อาศัย	36
4.2 ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการ ขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564	39
4.3 ส่วนที่ 3 ผลการลงพื้นที่ถอดบทเรียนการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย	45
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการติดตามประเมินผล	54
5.2 ผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนแม่บท การพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 -2564)	55
5.3 สรุปผลการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 3 พื้นที่	56
5.4 ข้อเสนอแนะ	57
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการประเมิน ประเภทการตัดสินใจและการนำไปใช้ประโยชน์ ตามแบบประเมินของสตีฟเฟิลบีม	13
ตารางที่ 2 แสดงปัญหาและความต้องการจากการสำรวจแผนที่ทางสังคม (Social Map) พ.ศ. 2561	29
ตารางที่ 3 จำนวนผู้ประสบปัญหา ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม ต่อการพักอาศัย จากข้อมูลจากเครื่องมือการสำรวจแผนที่ทางสังคม(Social Map)	30
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนผู้ประสบปัญหาและความต้องการด้านที่อยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมาย ในความรับผิดชอบและผลงานที่เกี่ยวข้อง ปีงบประมาณ 2561	30
ตารางที่ 5 ข้อมูลผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา	31
ตารางที่ 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
ตารางที่ 7 ข้อมูลโครงการบ้านมั่นคง	36
ตารางที่ 8 ข้อมูลโครงการบ้านพอเพียงโซนราบลุ่ม	37
ตารางที่ 9 ข้อมูลโครงการบ้านพอเพียงโซนเมือง	37
ตารางที่ 10 ข้อมูลโครงการบ้านพอเพียงโซนเศรษฐกิจ	38
ตารางที่ 11 โครงการในความรับผิดชอบสำนักงานเคหะชุมชนฉะเชิงเทรา	38
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	39
ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	39
ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	40
ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อปี	40
ตารางที่ 16 การรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา	41
ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564	42
ตารางที่ 18 ความถี่ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการ ขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562-2564	44
ตารางที่ 19 ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย พื้นที่เทศบาลตำบลบางขนาก	49

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แบบจำลองการประเมินผลตามแบบ CIPP Model	9
ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจและประเภทของการประเมินแบบชิป โมเดล	9
ภาพที่ 3 แสดง สรุปรูปแบบการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา	50

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยระดับจังหวัด ได้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีที่อยู่อาศัยได้มาตรฐาน มีสภาพแวดล้อมที่ดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขความยั่งยืน” ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสนับสนุนและผลักดันให้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงปลอดภัยบนพื้นฐานสภาพแวดล้อมที่ดี ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การยกระดับเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้มแข็ง ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ และสร้างวินัยในการออมให้แก่ประชาชน และยุทธศาสตร์ที่ 4 การบูรณาการร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งในแผนได้กำหนดการติดตามและประเมินผลในระยะต่างๆ เนื้อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา กำหนดการติดตามและประเมินแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา(พ.ศ. 2562 – 2564) ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1) ติดตามแผนกิจกรรม/โครงการ 2) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ/กิจกรรม 3) ประเมินผลประโยชน์ของแผนแม่บทฯ และ4) การประเมินกระบวนการจัดทำแผนงาน เพื่อให้เกิดการทบทวนแผนฯและแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา การปรับปรุงแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

1.2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 - 2564) ประจำปี 2562

1.2.3 เพื่อให้มีข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ และรูปแบบ (Model) ในการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของจังหวัดฉะเชิงเทรา

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร : การประเมินผลการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยประเมินจากประชาชนในพื้นที่ อำเภอบางปะกง อำเภอบางคล้า และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ซึ่งเป็นประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยทั้งการซ่อมบ้านผู้สูงอายุ ซ่อมบ้านคนพิการ โครงการบ้านพอเพียง และโครงการบ้านมั่นคง จำนวน 150 คน คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยระดับจังหวัด จำนวน 22 คน และผู้นำด้านที่อยู่อาศัย ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายภาคประชาชน จำนวน 30 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา : สอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัย

ขอบเขตด้านระยะเวลา : เดือนมิถุนายน – กันยายน พ.ศ. 2562

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การติดตามประเมินผล หมายถึง กระบวนการวัดที่มีการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยการใช้แบบสอบถามติดตามประเมินผลความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย การลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ในรูปแบบการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกที่มีต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการที่หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการในพื้นที่ ขั้นตอนกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ งบประมาณ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัย ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564)

คุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้ของความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทราถึงการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย ทั้งด้าน ความมั่นคงของมีที่อยู่อาศัย การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการมีสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานครบถ้วน

ประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย หมายความว่า ประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กำหนดไว้ 4 ประเภท ดังนี้

(1) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ (ซ่อมบ้านผู้สูงอายุ) ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

(2) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมคนพิการ (ซ่อมบ้านคนพิการ) ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

(3) โครงการบ้านพอเพียง ดำเนินการโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน)

(4) โครงการบ้านมั่นคง ดำเนินการโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน)

ปฏิทินการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัย หมายถึง ปฏิทินการขับเคลื่อนแผนการพัฒนา ที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดแนวทางการพัฒนาปรับปรุงแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราให้เหมาะสมกับแผนการพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา

2. ทราบถึงผลการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลสำเร็จของโครงการด้านที่อยู่อาศัย และนำไปเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาที่อยู่อาศัยให้ประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรามีคุณภาพชีวิตและมีที่อยู่อาศัยที่ดี

3. การขยายผลการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา นำไปสู่การกำหนดรูปแบบ (Model) ด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยฯ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ครั้งนี้ ได้ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล ความคิดเห็น ด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นหลักในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความชัดเจนของการสรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล
 - 1.1 ความหมายของการประเมินผล
 - 1.2 ประเภทของการประเมินผล
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล
 - 1.4 เกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ
 - 1.5 ประโยชน์ของการประเมินผล
 - 1.6 ปัญหาของการประเมินโครงการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
 - 2.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต
 - 2.2 องค์ประกอบคุณภาพชีวิต
 - 2.3 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต
3. ข้อมูลด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 3.1 ความเป็นมาของการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564)
 - 3.2 รูปแบบการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 3.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา
4. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 4.1 ข้อมูลสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา
 - 4.2 ข้อมูลการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล

การทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล คณะได้ศึกษา ความหมาย ประเภท แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล เกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ ประโยชน์ของการประเมินผลและปัญหาของการประเมินโครงการ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผลนับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ ดังนี้

“การประเมินผล (Evaluation)” คือ กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่านโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด เป็นการ

ตรวจสอบและวัดสิ่งที่แผนงานหรือโครงการ ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามที่กำหนดและคาดหมายไว้เพียงใด โดยเป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการเพื่อให้การตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวดีหรือไม่ดีอย่างไร (รัตนะ บัวสนธ์, 2540, หน้า 17)

“การประเมินผลโครงการ” คือ กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการและพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบ แล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงโครงการนั้นเพื่อดำเนินงานต่อไปหรือยุติการดำเนินงานโครงการนั้น

(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541, หน้า 2)

“การประเมินผลโครงการ” คือ การตรวจสอบและวัดสิ่งที่แผนได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผนและเมื่อนำแผนไปดำเนินการแล้วสิ่งเปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามที่กำหนดและคาดหมายไว้เพียงใด โดยนำเอาผลที่วัดได้มาพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับที่แผนกำหนดไว้ จึงจะทำให้รู้ได้ว่าสิ่ง ที่แผนต้องการกับผลที่เกิดขึ้นจริงนั้นตรงกันหรือแตกต่างกันเพียงใด ด้วยเหตุผลอะไรบ้าง เป็นเหตุผลจากปัจจัยภายนอกหรือภายในของแผนอย่างไร (อนันต์ เกตุวงศ์, 2543, หน้า 317)

“การประเมินผลโครงการ” คือ กระบวนการในการตรวจสอบหรือพิจารณาตัดสินคุณลักษณะของกิจกรรมหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อกำหนดคุณค่า คุณภาพความถูกต้อง ความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ (Criteria) เป็นหลัก (ส.วาสนา ประवालพฤษ, 2544, หน้า16)

“การประเมินผลโครงการ” คือ กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่านโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด โดยมีมาตรฐานและเครื่องมือในการวัดที่แม่นยำและเชื่อถือได้ (สมพิศ สุขแสน, 2545, หน้า 2)

“การประเมินผลโครงการ” คือ การพิจารณาและวัดค่าของกิจการใดๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และกล่าวโดยสรุปเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาแผน/โครงการ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งในการปฏิบัติงานตามแผน/โครงการและภายหลังปฏิบัติงานเสร็จแล้ว (ราชบัณฑิตสถาน, 2546, หน้า 664)

ดังนั้นการติดตามประเมินผลฯครั้งนี้ การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการวัดที่มีการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้

2.1.2 ประเภทของการประเมินผล

สุดสาย ศรีศักดิ์ (2555) ได้ศึกษาว่าการแบ่งประเภทการประเมินโครงการควมมีใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์เด็ดขาด แต่จำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์หลายชนิดมาจำแนกประเภท เช่น ใช้เวลา วัตถุประสงค์ วิธีการ และรูปแบบการประเมินมาบ่งบอกถึงประเภทของการประเมิน ซึ่งในที่นี้อาจจำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ (Preliminary Evaluation) เป็นการศึกษาประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ก่อนที่เริ่มโครงการใด ๆ โดยอาจ

ทำการศึกษาถึงประสิทธิภาพของปัจจัยป้อน ความเหมาะสมของกระบวนการที่คาดว่าจะนำมาใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ปัญหา อุปสรรค ความเสี่ยงของโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับในขณะเดียวกันก็อาจจะศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น 1) การประเมินผลกระทบด้านสังคม (Social Impact Assessment) 2) การประเมินผลกระทบด้านนิเวศ (Ecological Impact Assessment) 3) การประเมินผลกระทบด้านการเมือง (Political Impact Assessment) 4) การประเมินผลกระทบด้านเทคโนโลยี (Technological Impact Assessment) 5) การประเมินผลกระทบด้านประชากร (Population Impact Assessment) 6) การประเมินผลกระทบด้านนโยบาย (Policy Impact Assessment) และ 7) การประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Impact Assessment) เป็นต้น

การประเมินโครงการก่อนการดำเนินการนี้มีประโยชน์สำหรับนักลงทุน เพื่อศึกษาดูว่าก่อนลงมือโครงการใด ๆ นั้นจะเกิดความคุ้มค่าแก่การลงทุน (Cost Effectiveness) หรือจะเกิดผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อมทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประชากร เทคโนโลยีและระดับนโยบายหรือไม่ หากได้ทำการศึกษารอบคอบแล้วอาจจะได้ผลการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร ปัญหา อุปสรรค เป็นอย่างไร เพื่อผู้เป็นเจ้าของโครงการจะได้ตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะเลิกล้มโครงการหรือปรับปรุงองค์ประกอบและกระบวนการบริหารจัดการโครงการเพียงใดเพื่อให้เกิดผลดีต่อโครงการ เป็นต้น

ประเภทที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงเป็นสำคัญซึ่งมักจะใช้ประเมินผลระหว่างแผนหรือระหว่างพัฒนาโครงการ ผลที่ได้จากการประเมินระหว่างดำเนินการโครงการนั้นจะช่วยตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แท้จริง นอกจากนั้นการประเมินระหว่างดำเนินการโครงการอาจใช้ในระหว่างดำเนินการโครงการจะช่วยตรวจสอบว่าโครงการได้ดำเนินการไปตามแผนของโครงการอย่างไร อาจเรียกชื่อเฉพาะว่า Implementation Evaluation หรือ Formative Evaluation หรืออาจทำการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการว่าดำเนินการได้ผลเพียงไร อาจเรียกว่า Progress Evaluation เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วการประเมินระหว่างดำเนินการโครงการอาจใช้ประเมินสิ่งต่อไปนี้ 1) ทบทวนแผนของโครงการ 2) การสร้างแผนของโครงการ 3) การพัฒนาแบบสอบถาม (Questionnaire) หรือรายการ (Check list) สำหรับรวบรวมข้อมูลตามเรื่องที่ต้องการ 4) การคัดเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสม 5) การกำหนดตารางเวลาการประเมินผลให้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการ 6) การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นข่าวสารสำหรับการรายงานและเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ 7) การแนะนำแนวทางปรับปรุง การแก้ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติของโครงการ เป็นต้น

ประเภทที่ 3 การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือประเมินผลผลิต (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลรวมสรุป มักจะใช้ประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ สำหรับโครงการที่มีการดำเนินการระยะยาวก็อาจใช้การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือประเมินผลผลิต ในการสรุปย่อความระยะยาวต่าง ๆ ข้อมูลที่ได้จากระยะต่าง ๆ จะช่วยให้มีการประเมินสรุปรวมนั้นส่วนใหญ่จะรวบรวมจากผลของการประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ เป็น การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือประเมินผลผลิต ซึ่งผลสรุปที่ได้จะนำสู่การรายงานว่าการโครงการได้บรรลุเป้าหมาย (Goals) หรือไม่อย่างไร ตลอดจนการรายงานถึงสถานภาพของโครงการว่าประสบ

ความสำเร็จหรือล้มเหลวเพียงไร มีปัญหาหรืออุปสรรคใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารโครงการสามารถนำไปสู่การตัดสินใจว่าโครงการนั้นควรดำเนินการต่อหรือยกเลิกเป็นต้น

ประเภทที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพ (Performance Evaluation) การประเมินโครงการโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยที่ผ่านมายังจำกัดอยู่แต่เพียงการประเมินผลผลิตโดยมุ่งที่จะทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ให้บริการหรือผู้ให้ทุนในการยุติหรือขยายโครงการ แต่ในปัจจุบันนักประเมินและผู้บริหารโครงการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วย โดยถือว่าเป็นประเภทของการประเมินที่จำเป็นสำหรับโครงการบริการทั่วไป เพราะจะช่วยเสริมให้โครงการเหล่านั้น สามารถดำเนินการอย่างสอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น หรือโครงการที่เป็นตัวกำหนดเกณฑ์สำคัญสำหรับประกันโครงการขนาดใหญ่ระดับชาติ ที่จะไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่จำเป็น การดำเนินโครงการบริการสังคมนั้นจะไม่มุ่งแต่เพียงความสำเร็จของโครงการเท่านั้น แต่จะต้องให้คัมค่าในเชิงของประสิทธิภาพด้วย โดยปกติการประเมินประสิทธิภาพของโครงการมักจะเริ่มจากคำถามต่าง ๆ กัน เช่น 1) ความสำเร็จของโครงการนั้น ๆ เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายแล้วมีความเหมาะสมหรือไม่ 2) ผลผลิตของโครงการเกิดจากปัจจัยที่ลงทุนไปใช้หรือไม่ 3) โครงการนี้มีผลผลิตสูงกว่าโครงการอื่น ๆ เมื่อลงทุนเท่ากันหรือไม่ และเพราะเหตุใด เป็นต้น

2.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล

ตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้กำหนดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล โดยใช้แบบจำลองการประเมินผลตามแบบ CIPP Model ดังนี้

1) การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C)

เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ นโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation : I)

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของ

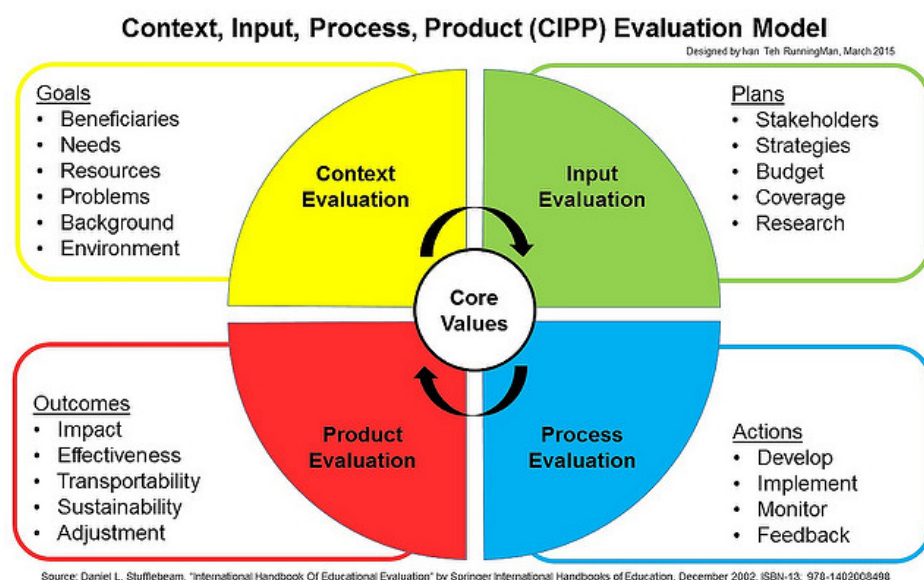
นโยบาย/แผนงาน/โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้วการประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินของโครงการโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย คือ

3.1) เพื่อการหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการหรือการดำเนินงานตามแผนนั้น

3.2) เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ

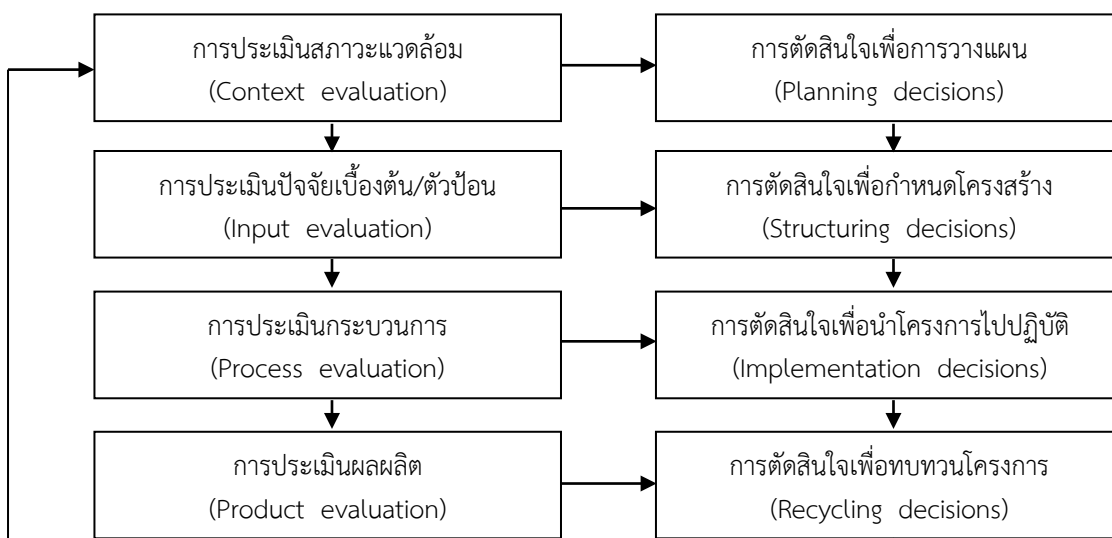
3.3) เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการ

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผล เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย

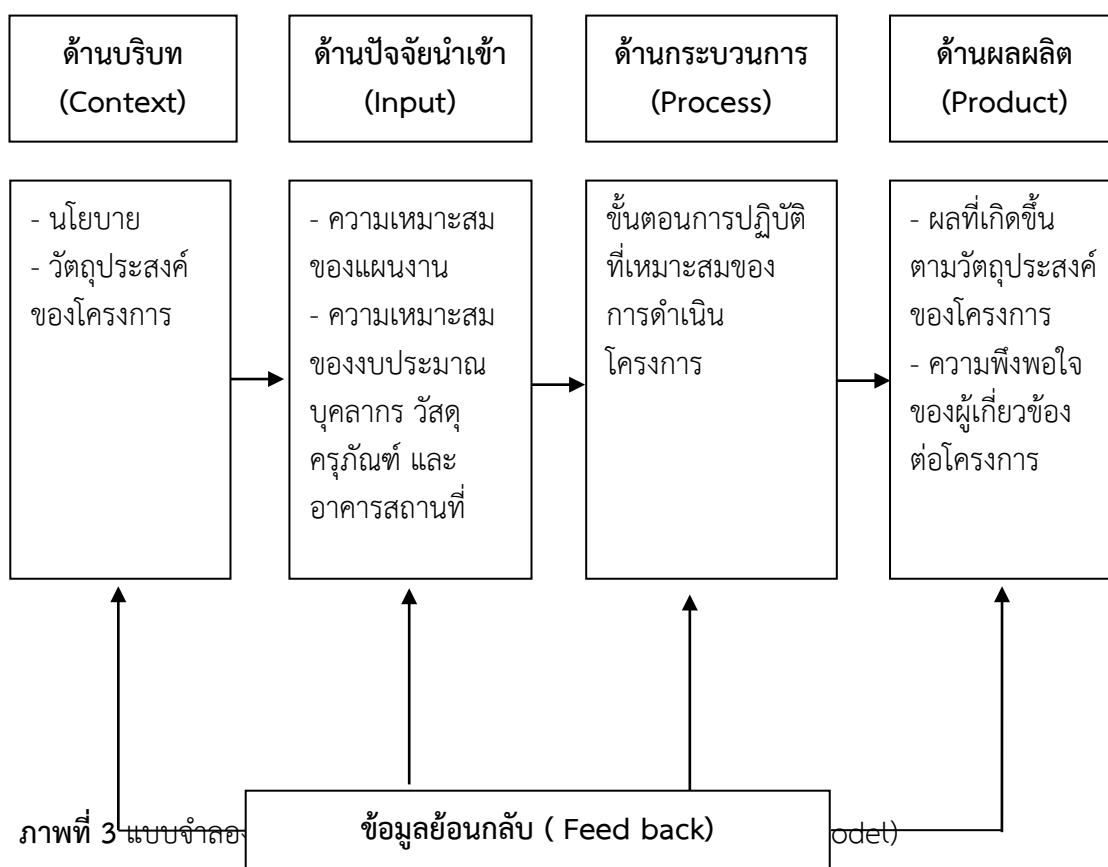
ภาพที่ 1 แบบจำลองการประเมินผลตามแบบ CIPP Model

จากข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการประเมินชิปโมเดล ทั้ง 4 ประเภทรวมถึงประเภทของการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับประเภทของการตัดสินใจ ดังภาพที่ ดังนี้

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจและประเภทของการประเมินแบบชิปโมเดล

รัตนะ บัวสนธ์ (2540, หน้า 111) ได้เขียนสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีการประเมินผลตามแบบจำลองชิป โมเดล ว่าเป็นตัวแบบที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้ในการประเมินผลโครงการเป็นอย่างมากในปัจจุบันซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องกันในการดำเนินงานอย่างครบวงจร มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้และนำข้อมูลที่ได้นั้นจัดทำให้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงโครงการอย่างทันทั่วทั้งที่โดยแบ่งเป็น 4 ด้านที่สำคัญ คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ซึ่งอาจเขียนได้ดังภาพที่ 3

จากภาพข้างต้น การประเมินผลตามแบบจำลองชิป สามารถอธิบายโดยสรุป ดังนี้

1) การประเมินด้านบริบท (Context) คือ การประเมินผลเพื่อพิจารณาบริบทในพื้นที่ดำเนินงานหรือโครงการมีความสอดคล้อง เหมาะสม ความจำเป็น ตรงตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เป็นต้น

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) คือ การประเมินผลเพื่อพิจารณาถึงการดำเนินงานตามแผนฯ มีความเหมาะสมหรือไม่ เช่น ความเหมาะสมของงบประมาณบุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ เป็นต้น

3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process) คือ การประเมินผลเพื่อพิจารณาถึงกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติในการดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นต้น

4) การประเมินด้านผลผลิต (Product) คือ การประเมินผลเพื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการมีความพึงพอใจหรือไม่ เป็นต้น

2.1.4 เกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

การประเมินผลโครงการนั้นต้องมีเกณฑ์และตัวชี้วัด (Indicator) ระดับความสำเร็จของโครงการให้ทราบ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ (วรเดช จันทรศร และ ไพโรจน์ ภัทรนรากุล, 2541, หน้า 44) มีดังนี้ 1) เกณฑ์ประเภทประสิทธิภาพ (Efficiency) มีตัวชี้วัด เช่น สัดส่วนของผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย ผลผลิตต่อหน่วยเวลา ผลผลิตต่อกำลังคน ระยะเวลาในการให้บริการผู้ป่วย เป็นต้น 2) เกณฑ์ประเภทสิทธิผล (Effectiveness) มีตัวชี้วัด เช่น ระดับการบรรลุเป้าหมาย ระดับการบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความเสี่ยงของโครงการ เป็นต้น 3) เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) มีตัวชี้วัด เช่น ระดับความพอเพียงของทรัพยากร เป็นต้น 4) เกณฑ์ความพึงพอใจ (Satisfaction) มีตัวชี้วัด เช่น ระดับความพึงพอใจของปัจจัยต่าง ๆ เป็นต้น 5) เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) มีตัวชี้วัด เช่น การให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส ความเป็นธรรมระหว่างเพศ ระหว่างกลุ่มอาชีพ เป็นต้น 6) เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) มีตัวชี้วัด เช่น ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมายรวมกิจกรรมที่ทำแล้วเสร็จ ทรัพยากร และเวลาที่ใช้ไป เป็นต้น 7) เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) มีตัวชี้วัด เช่น ความอยู่รอดของโครงการด้านเศรษฐกิจ สมรรถนะด้านสถาบัน ความเป็นไปได้ในด้านการขยายผลของโครงการ เป็นต้น 8) เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) มีตัวชี้วัด เช่น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคม และวัฒนธรรม เป็นต้น

สำหรับตัวชี้วัด (Indicators) ความสำเร็จของโครงการนั้น หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการจะวัดหรือประเมิน หรือตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา โดยจะมีการระบุลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรม ทั้งส่วนที่มีลักษณะเชิงปริมาณและส่วนที่แสดงลักษณะเชิงคุณภาพ

สมพิศ สุขแสน (2545) ยกตัวอย่างการจำแนกประเภทของตัวชี้วัดตามลักษณะของสิ่งที่ได้รับการประเมินไว้ ดังนี้

ตัวชี้วัดด้านบริบท (Context) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมของก่อนมีโครงการ ปัญหาวิกฤต 2) ความจำเป็นหรือความต้องการขณะนั้นและอนาคต 3) ความเข้าใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นต้น

ตัวชี้วัดด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ความพร้อมของทรัพยากร เช่น งบประมาณ คน วัสดุอุปกรณ์ เวลา กฎระเบียบ 3) ความเหมาะสมของขั้นตอนระหว่างปัญหา สาเหตุของปัญหา และกิจกรรมตัวชี้วัด เป็นต้น

ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ 1) การตรวจสอบกิจกรรม เวลา และทรัพยากรของโครงการ 2) ความยอมรับของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการในพื้นที่ 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ 4) ภาวะผู้นำในโครงการ

ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (Product) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1) อัตราการ มีงานทำของประชาชนที่ยากจน 2) รายได้ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ
- 3) ความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcomes) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1) คุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวตามเกณฑ์มาตรฐาน 2) การไม่อพยพย้ายถิ่น 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

ตัวชี้วัดด้านผลกระทบ (Impact) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ผลกระทบทางบวก/เป็นผลที่คาดหวังจากการมีโครงการ 2) ผลกระทบทางลบ/เป็นผลที่ไม่คาดหวังจากโครงการ

เกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการได้ดี ซึ่งครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรและด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนั้นยังสามารถวัดถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐได้ ซึ่งในทางปฏิบัตินักประเมินผล จะต้องนำเกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะและบริบทของโครงการด้วย เป็นต้น

2.1.5 ประโยชน์ของการประเมินผล

แอนเดอร์สันและบอล (Anderson and Ball อ้างถึงใน นิศา ชูโต, 2538) กล่าวว่า การประเมินมีประโยชน์ ดังนี้ 1) ช่วยในการตัดสินใจก่อนเริ่มดำเนินงาน ค้นหาความต้องการทดสอบแนวความคิดด้านเทคนิคและแหล่งทุนและความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน 2) ช่วยสำหรับตัดสินใจว่าควรขยาย ดำเนินการต่อหรือยุติการดำเนินงาน 3) ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานในแง่มุมใด หรือจุดใดจุดหนึ่งในช่วงระยะเวลาที่กำลังดำเนินงานอยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ บุคลากร หรือระบบการให้บริการ 4) เพื่อเป็นประจักษ์พยานและเป็นเครื่องมือในการหาการสนับสนุนเกี่ยวกับโครงการ ด้านสาธารณชน การเมือง การเงิน และด้านวิชาชีพ 5) เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ และความรู้พื้นฐานในกระบวนการพัฒนาสังคมในด้านวิทยาการทางสังคมวิทยา จิตวิทยา และอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการให้ความรู้ข้อเท็จจริงและความเข้าใจเฉพาะที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543) กล่าวว่า การประเมินและผลของการประเมินนั้นมีประโยชน์ ดังนี้

1) ประโยชน์ในเชิงบวกหรือเป็นไปตามที่คาดว่าจะได้หมายไว้ในแผน สิ่งที่กำหนดไว้ หรือคาดหวังไว้ไม่ว่าจะเป็นวิธีการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน แนวทางปฏิบัติ ระเบียบกฎเกณฑ์ หลักการ ทฤษฎี และเทคนิคต่าง ๆ ทั้งในการบริหารและการปฏิบัติงานย่อมถือเป็นแนวทาง หรือตัวอย่างที่จะนำไปใช้เพื่อขยายผลต่อไปได้ และจะทำให้ผลงานหรือผลผลิตที่เกิดขึ้นจากดำเนินงานของแผนนั้นมีความสำคัญและนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ตามความปรารถนา

2) ประโยชน์ในเชิงลบในลักษณะของปัญหา อุปสรรค และผลงาน ที่มีปริมาณและคุณภาพต่ำกว่าที่คาดว่าจะได้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลในทางลบนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานโดยนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเพื่อปรับปรุงแก้ไขการบริหารและการปฏิบัติงานให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นไป อันน่าจะส่งผลให้เกิดผลงานที่ดีมีคุณภาพตามต้องการ และสามารถสรุปความสัมพันธ์ของประเภทการประเมิน ประเภทการตัดสินใจและการนำไปใช้ประโยชน์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการประเมิน ประเภทการตัดสินใจและการนำไปใช้ประโยชน์ ตามแบบประเมินของสตีฟเฟิลบีม (อ้างอิงใน สุวิมล ติรกันนท์, 2547)

ประเภทการประเมิน	ประเภทของการตัดสินใจ	การนำไปใช้ประโยชน์
Context Evaluation	Planning Decision	ใช้กำหนดนโยบายหรือเป้าหมายใช้คัดเลือกโครงการที่เหมาะสม
Input Evaluation	Structuring Decision	กำหนดโครงสร้างการดำเนินงาน ยุทธวิธี วิธีการ แผนการดำเนินงาน
Process Evaluation	Implementation Decision	ติดตามและกำกับการดำเนินงานตามแผน ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน รายงาน ความก้าวหน้าของโครงการ
Product Evaluation	Recycling Decision	ยุติ ชะลอ หรือขยายโครงการ

2.1.6 ปัญหาของการประเมิน

ประชุม รอดประเสริฐ (2539) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีลักษณะคล้ายกับการทำการวิจัย กล่าวคือ ประกอบด้วยกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามที่ต้องการ ดังนั้น ปัญหาของการประเมินโครงการกับปัญหาการวิจัย จึงอาจมีส่วนที่คล้ายคลึงกันอยู่บ้างพิจารณาได้ในส่วนขององค์ประกอบของการประเมินโครงการว่าจะประกอบไปด้วยข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) โดยที่แต่ละส่วนประกอบมีส่วนที่ทำให้เกิดปัญหาได้ และปัญหาที่เกิดขึ้นอาจมีผลทำให้เป็นโครงการที่ดำเนินอยู่หยุดชะงัก ล้มเหลว หรือมีผลทำให้โครงการที่สำเร็จแล้วนั้นได้ผลโดยไม่เป็นที่ยอมรับได้ อาทิ

ปัญหาอันเกิดจากข้อมูลนำเข้า ข้อมูลนำเข้าในการประเมินโครงการมีมากมาย ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะของโครงการและลักษณะหรือความซับซ้อนของการประเมิน ข้อมูลนำเข้าที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการประเมินอาจแจกแจงได้ดังนี้ เช่น 1) การขาดแคลนงบประมาณที่จะต้องใช้ในการประเมินโครงการ 2) ความไม่เพียงพอและความไม่เหมาะสมของผู้ที่จะทำหน้าที่ในการประเมินโครงการ 3) การขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการประเมินโครงการ 4) การขาดหลักการในการบริหารและการประเมินโครงการ เป็นต้น

ปัญหาอันเกิดจากกระบวนการประเมินโครงการเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะเปรียบเสมือนกับเครื่องมือหรือเครื่องจักรที่จะต้องทำหน้าที่กลั่นกรองข้อมูลนำเข้าซึ่งเป็นวัตถุดิบให้เป็นผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคมและบุคคลทั่วไป กระบวนการมีส่วนทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการประเมินโครงการได้หลายลักษณะดังเช่น 1) ความไม่ชัดเจนและเหมาะสมในวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ 2) การใช้รูปแบบการประเมินที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะของโครงการ 3) ประเมินเฉพาะจุดใดจุดหนึ่งของโครงการเท่านั้น หรือประเมินผลสุดท้าย หรือผลสำเร็จของโครงการเพียงอย่างเดียว จึงทำให้การสรุปผลการประเมินขาดความชัดเจน หรือขาดความถูกต้องเท่าที่ควรจะเป็น 4) ขาดการประสานงานที่ดีระหว่าง

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและการประเมินโครงการหรือระหว่างผู้ประเมินกับผู้ดำเนินงานโครงการ เป็นต้น

ปัญหาอันเกิดจากผลงาน การกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด หากได้รับการดำเนินงานจนบรรลุ ถึงความสำเร็จแล้วแต่ผลของการกระทำมิได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ย่อมถือได้ว่าเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า หรือเป็นการกระทำที่เกิดการสูญเปล่าอย่างสิ้นเชิง ผลของการประเมินโครงการมีลักษณะเช่นเดียวกันหากไม่ได้รับการนำไปใช้ย่อมไม่เกิดประโยชน์อันใดที่จะต้องมีการประเมินโครงการ ปัญหาอันเกิดจากผลงานอาจจำแนกได้ดังนี้ 1) ผลงานการประเมินโครงการขาดความน่าเชื่อถือต่อการที่จะต้องนำไปใช้หรือเพื่อการตัดสินใจ 2) ผลการประเมินได้รับการบิดเบือนจากความเป็นจริง ครั้นนำไปใช้จึงไม่เกิดผลดีต่อการบริหารโครงการและก่อให้เกิดปัญหาต่อองค์การโดยส่วนร่วม

3) ผลของการประเมินมักถูกละเลยจากผู้บริหารที่จะต้องนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงงาน

สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการประเมินได้ดังนี้ การประเมินเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินงานต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมักจะทำควบคู่ไปตั้งแต่การเลือกโครงการ การวางแผนโครงการ การดำเนินงานตามโครงการ จนถึงการประเมินผลสุดท้ายของโครงการ โดยที่รูปแบบและการเรียกชนิดของการประเมินจะแตกต่างกันไปตามช่วงเวลาของการประเมิน และวัตถุประสงค์ของการประเมิน สำหรับโครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา จะใช้รูปแบบของการประเมินผลแบบชิโม่เดล เป็นหลักในการติดตามประเมินฯ ครั้นนี้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

2.2.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

ความหมายของคุณภาพชีวิตจากการทบทวนงานเอกสารวิจัย งานนิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “คุณภาพชีวิต” มีการอธิบายความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1997) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ของบุคคลภายใต้บริบททางวัฒนธรรมและคุณค่าที่คนผู้นั้นอาศัยอยู่ซึ่งมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายความคาดหวังมาตรฐานและสิ่งที่เกี่ยวข้องของบุคคลผู้นั้นเป็นมโนทัศน์หลายมิติที่ประสานการรับรู้ของบุคคลใน ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสภาวะจิตใจ ระดับความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความเชื่อ ส่วนบุคคลและความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

พัชรภรณ์ คนกล้า (2547) ให้ความหมายว่าคุณภาพชีวิตหมายถึง การมีชีวิตที่สมบูรณ์ในแง่ชีวิตทั้งทางร่างกายและจิตใจซึ่งเกิดจากการให้ความสำคัญและความพึงพอใจต่อองค์ประกอบต่างๆ ตามสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เป็นอยู่หรือได้รับอยู่ด้วยการรับรู้และตัดสินใจของมนุษย์ในช่วงเวลาหนึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

สุกัญญา มาลาอี (2547) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิตนั้นเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกของมนุษย์ ได้แก่ ด้านจิตใจ ความรู้ความสามารถอารมณ์และความรู้สึก และด้านร่างกาย คือ ความมีสุขภาพกายที่ดี สภาพความเป็นอยู่และสภาพ การดำรงชีวิตที่ดีในสังคม ฉะนั้นคุณภาพชีวิตที่ดีจึงเป็นชีวิตที่มีความสุขกาย

สุขใจ และ สามารถดำรงชีวิตด้วยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคมได้ตามสภาวะ

ธานีรัตน์ ผ่องแผ้ว. (2558). ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพชีวิตที่แต่ละบุคคลรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตของตนเองมีความสุข ความต้องการ ความพึงพอใจในชีวิต เกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้บริบทวัฒนธรรม ค่านิยมมาตรฐานของสังคมและสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

สรุป คุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้ของบุคคลภายใต้บริบททางวัฒนธรรมและคุณค่าที่คนผู้นั้นอาศัยอยู่ใน ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสภาวะจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความเชื่อส่วนบุคคลและความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2.2.2 องค์ประกอบคุณภาพชีวิต

นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพชีวิตไว้อย่างหลากหลายดังนี้ ฟลานาแกน (Flanagan, 1978) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตว่าเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งจำแนกได้ 5 องค์ประกอบดังนี้

1. มีความสุขสบายทางด้านร่างกายและวัตถุ (1) ทางด้านร่างกาย ได้แก่ การมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ (2) ทางด้านวัตถุ ได้แก่ การมีอาหารดี มีบ้านที่ น่าอยู่ มีเครื่องอำนวยความสะดวก
2. มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น ความสัมพันธ์กับคู่สมรส บิดามารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูงและบุคคลอื่น นอกจากนี้การมีบุตรและการเลี้ยงดูบุตร ถือเป็นความสัมพันธ์ด้านนี้ด้วย
3. มีกิจกรรมในสังคมและชุมชน การได้มีการสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลอื่น
4. มีการพัฒนาบุคลิกภาพและมีความสำเร็จสมบูรณ์ตามพัฒนาการ เช่น ทางสติปัญญา การเรียนรู้ สนใจการเรียนรู้และการเข้าใจตนเอง รู้จุดบกพร่องของตนเอง มีงานที่น่าสนใจทำ ได้รับผลตอบแทนที่ดีและการแสดงออกในทางสร้างสรรค์
5. มีสันทนาการ เช่น อ่านหนังสือ ฟังดนตรี ดูกีฬาและสิ่งบันเทิงอื่น ๆ และมีส่วนร่วมในสังคม

ซาน (Zhan, 1992) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพชีวิตมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต เป็นการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาวะภายนอก ที่ได้รับอิทธิพลจากภูมิหลังของคน บุคลิกลักษณะ สิ่งแวดล้อมและสถานะทางสุขภาพ สิ่งที่คุณค่ารับรู้ถึงสิ่งที่ตนเองครองอยู่ ซึ่งอยู่ระหว่างความต้องการ ความคาดหวัง ความใคร่ ความปรารถนาที่ตั้งไว้และความสำเร็จที่ได้รับ
2. ด้านอัตมโนทัศน์ เป็นความเชื่อและความรู้สึกที่คนๆหนึ่งมีต่อตนเอง ความเชื่อความรู้สึกเหล่านี้มาจากการรับรู้โดยเฉพาะการรับรู้ปฏิกิริยาของผู้อื่นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของคนๆ หนึ่งเกี่ยวกับตนเองในห้วงเวลาหนึ่ง
3. ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยนอกจากจะประเมินอาการทางคลินิกแล้ว ยังประเมินในเรื่อง

การรับรู้ภาวะสุขภาพของบุคคล สิ่งที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับสังคมและยังต้องพิจารณาถึงอิทธิพลทางสังคม สิ่งแวดล้อมและการเมืองด้วย

4. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นการประเมินการประกอบอาชีพ การศึกษาและรายได้ ซึ่งถูกกำหนดเป็นมาตรฐานทางสังคม

คณะกรรมการด้านคุณภาพชีวิตองค์การอนามัยโลก (WHOQOL Group, 1994) แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ ระดับความเป็นอิสระของบุคคล ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อมและความเชื่อส่วนบุคคล ต่อมาในปีค.ศ. 1995 ทีมพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก จัดองค์ประกอบใหม่โดยรวมองค์ประกอบบางด้านเข้าด้วยกัน คือ ด้านร่างกายกับด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคลและด้านจิตใจกับด้านความเชื่อส่วนบุคคล จึงเหลือเพียง 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical Health) คือ การรับรู้ทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน ได้แก่ การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงในร่างกาย การรับรู้ในความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บป่วยการรับรู้ความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกาย การรักษาทางการแพทย์ การรับรู้ถึงผลกระทบกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การพักผ่อนนอนหลับ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การทำงาน การรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ด้านจิตใจ (Psychological) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง ได้แก่ การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองความมั่นใจในตนเองการรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจความสามารถในการจัดการกับความเศร้า ความกังวล การรับรู้ถึงความเชื่อด้านจิตศาสนาการให้ความหมายของชีวิตและความเชื่ออื่นๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิตมีผลต่อการชนะอุปสรรค

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) คือ การรับรู้ด้านความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการสุขภาพ การบริการทางสังคม การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร มีกิจกรรมสันทนาการและมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

3.3 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

สุวัฒน์ มหัตถินันต์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล, วนิตา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์ วงศ์สุวรรณ และราณี พรมานะจิรังกุล (2540) ได้แปลและพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต

ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL- BREF- THAI, 1997) จากเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตชุดย่อขององค์การอนามัยโลกฉบับภาษาอังกฤษ (WHOQOL- BREF, 1996) แบ่งเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านสุขภาพกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดของร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องการนอนหลับและการพักผ่อน ซึ่งการรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ที่เป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ในความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน สามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องการพึ่งพาอาศัยต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น มี 7 ตัวชี้วัดได้แก่ 1) ความเจ็บปวดและความไม่สบาย 2) กำลังวังชาและความเหนื่อยล้า 3) การนอนหลับพักผ่อน 4) การเคลื่อนไหว 5) การดำเนินชีวิตประจำวัน 6) การใช้ยาหรือการรักษา 7) ความสามารถในการทำงาน

2. ด้านจิตใจ (Mental domain) คือการรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่นการรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ และการตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงเรื่องของความเชื่อด้านจิตวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิตและความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค รับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า กังวล และสิ้นหวัง เป็นต้น มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความรู้สึกในด้านดี 2) การคิดการเรียนรู้ ความจำและสมาธิ 3) การนับถือตนเอง 4) ภาพลักษณ์และรูปร่าง 5) ความรู้สึกในทางที่ไม่ดี 6) จิตวิญญาณ ศาสนา และความเชื่อส่วนบุคคล

3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (Social relationships) คือการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมถึงการรับรู้ในอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์มี 3 ตัวชี้วัดได้แก่ 1) สัมพันธภาพทางสังคม 2) การช่วยเหลือสนับสนุนทางสังคม 3) กิจกรรมทางเพศ

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัย มีความมั่นคง ในชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อสุขภาพ การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน การบริการทางสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการและมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้นมี 8 ตัวชี้วัดได้แก่ 1) ความปลอดภัยทางด้านร่างกายและความมั่นคงในชีวิต 2) สภาพแวดล้อมของบ้าน 3) แหล่งการเงิน 4) การดูแลสุขภาพและบริการทางสังคม 5) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและทักษะใหม่ๆ 6) การมีส่วนร่วม มีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจและมีเวลาว่าง 7) สภาพแวดล้อม 8) การคมนาคม

2.3 ข้อมูลด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

2.3.1 ความเป็นมาของการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนด้านนโยบายและแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยระดับจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบายในระดับสากลและนโยบายรัฐบาล และตาม แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัยระยะ 20 ปี ภายใต้การดำเนินการจัดแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยระดับจังหวัดนั้น มีหน่วยงานภาคีเครือข่ายร่วมกันจัดแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยหลายภาคส่วน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา มีภารกิจหลักด้านที่อยู่อาศัย คือ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตของทุกกลุ่มในสังคม ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ และกลุ่มผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนทางสังคม นอกจากนี้การดำเนินการด้านที่อยู่อาศัยดำเนินการโดยการเคหะแห่งชาติ ดำเนินการก่อสร้างเคหะชุมชนและบริการชุมชน สำหรับผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง และการสร้างโครงการอาคารเช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อย สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ดำเนินการพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน ทั้งในเมืองและชนบท โดยการพัฒนาแบบองค์รวม ยึดหลักการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของสมาชิกและประชาสังคม การช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน การดำเนินการโดยองค์กรชุมชนจัดทำโดยคณะกรรมการที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (องค์กรชุมชน) ซึ่งขบวนการองค์กรชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดทำยุทธศาสตร์ การจัดทำฐานข้อมูลที่ดินและที่อยู่อาศัยทั้งจังหวัด ประสานเชื่อมโยงหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา กระบวนการทำงานและการขับเคลื่อนผ่านขบวนการองค์กรชุมชนผ่านตัวแทน 4 โชน ได้แก่ โชนอุตสาหกรรม โชนราบลุ่ม โชนเศรษฐกิจ และโชนเมือง และได้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา(พ.ศ. 2562 – 2564) ซึ่ง ครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่) การสนับสนุนและผลักดันให้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย บนพื้นฐานสภาพแวดล้อมที่ดี 2) ยุทธศาสตร์การยกระดับเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้มแข็ง 3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์และสร้างวินัยในการออมให้แก่ประชาชน 4) การบูรณาการร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการด้านที่อยู่อาศัย

วิสัยทัศน์

“คนจังหวัดฉะเชิงเทรามีที่อยู่อาศัยได้มาตรฐาน มีสภาพแวดล้อมดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขความยั่งยืน”

พันธกิจ

- 1) เสริมสร้างและพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2) การยกระดับการบูรณาการด้านที่อยู่อาศัยทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม
- 3) การส่งเสริมให้ความเข้มแข็งของภาคประชาชน
- 4) เสริมสร้างความมั่นคงด้านงบประมาณเพื่อที่อยู่อาศัย

2.3.2 รูปแบบการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

1)การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ (ช่อมบ้านผู้สูงอายุ)

หลักเกณฑ์ ประกอบด้วย

- (1) ผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป

(2) สัญชาติไทย

(3) เป็นผู้สูงอายุที่ยากจน ไม่มีลูกหลานเลี้ยงดู หรือผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ร่วมกับลูกหลานครอบครัวยากจน

ที่พักอาศัยของผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับบริการ

(1) ลักษณะของบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุต้องเป็นบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุหรือลูกหลานในครอบครัวเดียวกันกับผู้สูงอายุ (ไม่ใช่บ้านที่ผู้สูงอายุเช่า) และเป็นบ้านพักที่ตั้งอยู่ในที่ดินของตนเอง หรือของลูกหลานในครอบครัว หรือได้รับอนุญาตให้เช่าใช้ที่ดินจากเจ้าของโดยถูกต้องตามกฎหมาย และเจ้าของบ้านพักอาศัยให้การยินยอมให้มีการปรับปรุง

(2) หลักเกณฑ์ในการปรับปรุงบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุต้องเป็นการปรับปรุงส่วนประกอบของบ้านพักอาศัยรายการที่ชำรุดไม่ปลอดภัย หรือไม่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุโดยพิจารณารายการที่ควรให้ความสำคัญเบื้องต้น ตามลำดับดังนี้

- บันไดบ้านมีราวให้ยึดเกาะ
- ห้องน้ำ/ห้องส้วมมีราวให้ยึดเกาะ
- ห้องนอนอยู่ชั้นล่างหรือบ้านชั้นเดียว
- ห้องน้ำ/ห้องส้วมอยู่ในบ้าน
- ชนิดของห้องส้วมเป็นแบบนั่งห้อยเท้า
- ฝาบ้าน/หลังคา/บันได
- ห้องนอน/ประตู/หน้าต่าง/ระบบไฟฟ้า
- ระเบียบ/ชานบ้าน

(3) ค่าใช้จ่าย หลังละ 22,500 บาท

- ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบ้าน หลังละไม่เกิน 20,000 บาท (ค่าตอบแทนช่วยเหลือแรงงาน 176/คน/วัน)

- ค่าบริหารจัดการ 2,500 บาท เป็นค่าใช้จ่ายดังนี้ 1) ค่าตอบแทนผู้มีวิชาชีพด้านก่อสร้าง ซึ่งผู้ประมาณการปรับปรุงบ้านพักอาศัยหลังละไม่เกิน 600 บาท

- ค่าบริหารจัดการอื่น ๆ ได้แก่ ค่าประชุมชี้แจง ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าภาพถ่าย ค่าป้ายบ้าน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

(1) จัดทำคำสั่งสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ 43/2561 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมปลอดภัย โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1.1) พิจารณาคัดเลือกคุณสมบัติผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยตามความเป็นจริงและเหมาะสม โดยเป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ และแนวทางตามที่กำหนด

(1.2) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(2) สำนักงาน พมจ. ส่งหนังสือ การสำรวจบ้านพักของผู้สูงอายุที่มีความไม่เหมาะสมและปลอดภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง เพื่อสอบถามความต้องการซ่อมบ้านผู้สูงอายุ

- (3) จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณา อนุมัติโครงการปรับสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมปลอดภัย
- (4) เบิกจ่ายงบประมาณ ประเภตเงินอุดหนุนทั่วไป กรมกิจการผู้สูงอายุ
- (5) ทำสัญญารับเงินอุดหนุนระหว่าง พมจ.ฉะเชิงเทรา กับ อบต./ทต. ที่ขอรับงบประมาณ
- (6) ติดตามการดำเนินงานพร้อมมอบบ้าน ดำเนินการโดย อบต./ทต. และ พมจ. ฉช.
- (7) รายงานผลการดำเนินงานและจัดส่งให้กรมกิจการผู้สูงอายุ 2 ครั้ง / ปีงบประมาณ

2) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยคนพิการ (ซ่อมบ้านคนพิการ)

กลุ่มเป้าหมาย

- (1) คนพิการทางการมองเห็น
- (2) คนพิการทางการเคลื่อนไหว
- (3) ผู้สูงอายุ กลุ่ม 3 (ผู้สูงอายุติดเตียง)
- (4) ผู้ป่วยติดเตียง
- (5) ผู้ที่อยู่ในระยะที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

คุณสมบัติ

- (6) มีบัตรประจำตัวคนพิการ/บัตรประชาชน
- (7) อาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน ยกเว้น กรณีการย้ายเข้ามา อยู่ใหม่ภายหลังเกิดความพิการ
- (8) ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงหรือไม่เหมาะสมกับสภาพของความพิการหรือการ ฟื้นฟูสมรรถภาพ
- (9) มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ
- (10) ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐอื่นหรือได้รับแต่ไม่ เพียงพอ

(11) กรณีไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยแห่งนั้นต้องมีหลักฐานการให้ความ ยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ได้รับอำนาจจากเจ้าของเพื่อให้มีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้ หรือในกรณีเป็นบ้านเช่าต้องมีหลักฐานให้อยู่อาศัยได้ไม่น้อยกว่าหกเดือน

**** การพิจารณากลุ่มเป้าหมายต้องคำนึงถึง ความยากลำบาก ความ มั่นคง ความปลอดภัย ของกลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และการใช้ ประโยชน์จากที่อยู่อาศัย โดยคำนึงถึงฐานะและความยากจน**

อัตรารางเงิน อัตรารางเงินในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ที่อยู่ในระยะที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพให้เป็นไปในลักษณะเหมาะสมรายละไม่เกินสองหมื่นบาท

รายละเอียดของการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ

- (1) ห้องน้ำและห้องอาบน้ำ เช่น ติดตั้งราวจับอุปกรณ์พยุงตัว วัสดุปูพื้น และปรับระดับพื้น

เรียบ ไม่ลื่น ปรับเปลี่ยนสุขภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ถูกสุขอนามัย ปรับแสงสว่างและการระบาย อากาศระบบสุขาภิบาลและการระบายน้ำที่ดี

- (2) บันได ติดตั้งราวจับพยุงตัวที่แข็งแรง ราวกันตก จมูกกันลื่น ขยาย ขั้นลูกนอน และปรับลดระยะขั้นลูกตั้งไม่ให้ชันและตั้งเกินไป และปรับชานพัก

- (3) ทางเดินภายในบ้าน ห้องนอนเตียงนอน พื้นที่พักผ่อน ห้องครัว ห้องอาหารภายในอาคารโดยติดตั้งราวจับอุปกรณ์พยุงตัวที่แข็งแรงในพื้นที่ที่ใช้งานบ่อย วัสดุปูพื้น และปรับระดับพื้นเรียบไม่ลื่น แสงสว่างและการระบายอากาศ การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้เข้าที่ และติดตั้งผลิตภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มือจับ เตียงที่ห้อยขาเองได้

- (4) หลังคา ชานบ้าน สวน ทางเดินรอบบ้าน ภายนอกอาคาร เช่น การ ปรับปรุงทางเดิน ทางลาด ราวจับเดิน และที่จอดรถ

- (5) รายละเอียดอื่นๆ เพื่อให้ที่อยู่อาศัยมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย

หลักฐานประกอบการพิจารณา

- (1) แบบคำขอให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ประสบปัญหา
- (2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ
- (3) สำเนาทะเบียนบ้าน
- (4) ประเมินการค่าใช้จ่าย (โดยนายช่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ประมาณการ)
- (5) ภาพถ่ายสภาพบ้าน

ขั้นตอนการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

- (1) เสนอชื่อบุคคลตามกลุ่มเป้าหมาย(1) ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
- (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่สำรวจและประเมินเบื้องต้นตามแบบ คำขอ (กองทุน 2)
- (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งโครงการพร้อมแบบคำขอ (กองทุน 2) ให้กองทุนฯ
- (4) คณะทำงานประเมินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมฯ ออกประเมินการปรับ สภาพตามหลักเกณฑ์
- (5) คณะทำงานประเมินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมฯ เสนอความเห็นขอต่อ คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาระบบบริการฟื้นฟูฯ
- (6) คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาระบบบริการฟื้นฟูฯ เสนอความเห็นให้ คณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูฯ ให้ความเห็นชอบ

3) โครงการบ้านพอเพียง

หลักการสำคัญในการดำเนินงาน

- (1) สร้างที่อยู่อาศัยที่มีศักดิ์ศรีให้คนทั้งประเทศ โดยการทำอย่างมียุทธศาสตร์ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและเกิดความยั่งยืน
- (2) ให้มีการสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อนและที่ดินครอบคลุมทั้งตำบลและจังหวัด โดยบูรณาการการทำงานร่วมทั้งท้องถิ่น ท้องถิ่น ภาคี ในการจัดทำแผนงาน ข้อมูล กลไก และงบประมาณดำเนินการ
- (3) กำหนดเป้าหมายการทำงานสร้างการเปลี่ยนแปลงระดับตำบล โดยจัดทำเป็นแผนงานระยะยาว 3 ปี และ 5 ปี ภายใต้หลักคิดออกแบบเพื่อคนส่วนรวม และคนส่วนมาก โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจผู้เดือดร้อนทั้งตำบลและให้คนทั้งตำบลเป็นเจ้าของในการแก้ไขปัญหา พัฒนาสู่ความยั่งยืนด้วยการสร้างทุนของชุมชน ตำบล/กองทุนหมุนเวียน
- (4) ใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เชื่อมโยงขบวนการอย่างกว้างขวาง ทั้งผู้เดือดร้อน ท้องถิ่น ท้องถิ่น หน่วยงาน กลุ่มองค์กร ภาคเอกชน มาร่วมหนุนเสริม (เงินน้อย ทำให้เป็นเงินมาก)
- (5) กระจายการทำงานให้เต็มพื้นที่ โดยใช้โครงการเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงทุกขบวน ใช้องค์ความรู้ความสามารถจากทุกประเด็นงาน บูรณาการการทำงานและบริหารร่วมกัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทำให้เขบวนองค์กรชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง เป็นโครงการที่มีคุณภาพมากกว่า คิดค้นเต็มที่ มีหลากหลายรูปแบบ มีความเป็นอิสระในการสร้างสรรค์การทำงาน เพื่อให้เกิดการทำงานในรูปแบบใหม่ที่ใช้งบประมาณน้อย และเกิดการเชื่อมโยงได้มากกว่า
- (6) บูรณาการแผนงานพัฒนาพื้นที่ด้านที่อยู่อาศัย ด้านคุณภาพชีวิตและด้านอื่นๆ ทุกมิติโดยมีแผนบรรจุในท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- (7) ประสานคณะกรรมการ “ผู้มีรายได้น้อย” เข้าไปมีบทบาทในการขับเคลื่อนงานในระดับจังหวัด

เกณฑ์การพิจารณา

- (1) เป็นพื้นที่ตำบลที่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาหลายด้าน
- (2) มีการสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อนทั้งตำบล จากการมีส่วนร่วมของคนในตำบล
- (3) มีแผนการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของคนทั้งตำบล
- (4) มีการประชุม/มติดีรณรงค์ระดับตำบล/มีกลไกร่วมระดับตำบล
- (5) มีความร่วมมือในการทำงานร่วมกับท้องถิ่น ท้องถิ่น
- (6) พิจารณาความซ้ำซ้อนของการได้รับการสนับสนุนงบประมาณ
- (7) ใช้หลักการกระจายและทั่วถึง

ลักษณะการสนับสนุนกิจกรรม ได้แก่ การซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติมบ้านที่มีสภาพทรุดโทรม ครึ่งเรือนละ 18,000 บาท

4) โครงการบ้านมั่นคง

หลักการสำคัญโครงการบ้านมั่นคง

(1) เป็นการดำเนินการโดยองค์กรชุมชน โครงการบ้านมั่นคงจะดำเนินการโดยใช้การบริหารการเงินแทนการบริหารโครงการก่อนสร้างแบบเดิมที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการให้ โดยรัฐจะอุดหนุนงบประมาณ ค่าพัฒนาระบบ - สาธารณูปโภค และสิ่งแวดล้อมถึงชุมชนโดยตรง ทำให้ชุมชนเป็นตัวตั้งในการดำเนินกระบวนการทุกขั้นตอนสามารถคิด วางแผน และจัดการได้อย่างเต็มที่ โดยมีหน่วยงานท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยสนับสนุน ตามแนวทางใหม่นี้ชาวบ้านจะเปลี่ยนบทบาทจาก “ผู้รับประโยชน์” หรือ “ผู้ขอรับความช่วยเหลือ” เป็น “เจ้าของโครงการ” ร่วมกันทั้งชุมชนและใช้กระบวนการบ้านมั่นคงเป็นกระบวนการพัฒนาที่จะเปลี่ยนสภาพ วิถีคิด สถานภาพ และความสัมพันธ์ของชุมชนกับสังคมให้ดีขึ้น

(2) เป็นการสร้างความมั่นคงในการครอบครองที่ดิน เนื่องจากความมั่นคงในการถือครอง ที่ดินจะเป็นพื้นฐานให้เกิดการสร้างชุมชนที่มั่นคง ยั่งยืน โดยเน้นที่ดินของรัฐที่ดินของเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ รวมทั้ง การหาที่ดินใหม่ในกรณีที่จะต้องมีการรื้อย้ายอันจะนำไปสู่การกระจายการถือครองที่ดินที่เป็นธรรม เช่น การซื้อที่ดิน การเช่าระยะยาว เป็นต้น โดยเน้นสิทธิร่วมกันของชุมชนในการอยู่อาศัย ตลอดจนการปรับแก้กฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น

(3) บ้านมั่นคงมิใช่เป็นเพียงการสร้างที่อยู่อาศัยที่มั่นคงเท่านั้น แต่จะเน้นการสร้างชุมชนที่ มั่นคง แข็งแรงเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความมั่นคงของชีวิตด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นสังคมที่มีความเอื้ออาทรต่อกันมีความสัมพันธ์ต่อกัน และมีการจัดการร่วมกัน เป็นการพัฒนาโครงการ ที่มั่นคงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ สภาพกายภาพที่สวยงาม มีศักดิ์ศรี และการจัดการไปพร้อมๆ กัน

(4) บ้านมั่นคงจะเน้นการแก้ปัญหาาร่วมกันทั้งเมือง โดยมุ่งให้เกิดแนวทางและแผนการแก้ปัญหาที่ครอบคลุมทุกชุมชนที่ไม่มีความมั่นคงในเมือง สนับสนุนให้เกิดกลไกการพัฒนาเมืองร่วมกัน โดยชุมชนเป็นแกนหลัก ร่วมกับภาคต่างๆ เช่น หน่วยงานท้องถิ่น เทศบาล สถาบันการศึกษา ผังเมือง นักพัฒนาเอกชน ฯลฯ เพื่อร่วมกันวางแผนและจัดกระบวนการพัฒนาเมืองควบคู่กันไป “ กล่าวโดยสรุปโครงการบ้านมั่นคง เป็นการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ชาวชุมชนเป็นหลัก เป็นคนคิด คนทำ วางระบบการบริหารจัดการเอง โดยหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นผู้สนับสนุน รวมทั้งมีสถาปนิกชุมชน วิศวกรเข้าไปช่วยในการออกแบบ วางผัง และเป็นที่ปรึกษาในการก่อสร้างให้กับชุมชน ”

หลักเกณฑ์การสนับสนุนงบประมาณโครงการบ้านมั่นคง

(1.) งบประมาณการพัฒนาที่อยู่อาศัย 25,000 บาท

(2.) งบประมาณระบบสาธารณูปโภคชุมชน

- ปรับปรุงในที่ดินเดิม 25,000 บาท

- ปรับปรุงในที่ดินใหม่ 45,000 บาท

(3.) งบบริหารจัดการปรับปรุงชุมชน คำนวณจากงบพัฒนาระบบ

สาธารณูปโภคชุมชน ร้อยละ 5 โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท และไม่เกิน 500,000 บาท

หลักเกณฑ์และกระบวนการเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง

เกณฑ์การพิจารณาผู้เข้าร่วมโครงการ

(1) เป็นผู้อยู่อาศัย ที่มียานของตนเอง ผู้อยู่อาศัย หรือบ้านเช่าที่อาศัยอยู่จริง

ในชุมชนที่ไม่มีความมั่นคงในที่ดิน ชุมชนบุกรุก ชุมชนที่ประสบปัญหาการไล่ที่ ชุมชนที่เช่าระยะสั้น ทั้งที่ดินรัฐและที่ดินเอกชน รวมถึง กลุ่มบุกรุกขนาดเล็กที่กระจัดกระจายในเมือง กรณีกลุ่มบ้านเช่า ต้องเป็นผู้อยู่อาศัยจริงและมีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 5 ปี ยกเว้น ผู้เช่าที่มีเหตุจำเป็นต้องย้ายออกจากชุมชนแต่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ให้คณะกรรมการชุมชน พิจารณาเป็นกรณีๆ ไปตามความเดือดร้อน

(2) กรณีกลุ่มบุกรุกขนาดเล็กที่กระจัดกระจาย หรือ ผู้จดทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนฯ ต้องมีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดของผู้มีสิทธิในการจองซื้อบ้านเอื้ออาทรกรณีชุมชนที่อยู่ในที่ดินของตนเอง ให้พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไปตามความเดือดร้อน

เกณฑ์การพิจารณาสีทธิในโครงการบ้านมั่นคง

(1) การพิจารณาสีทธิให้บ้านละ 1 สีทธิ กรณีบ้านที่มีผู้อยู่อาศัยมากกว่า 5 คน ขึ้นไป และมีความแออัด สามารถพิจารณาให้สีทธิเพิ่มได้ไม่เกิน 1 สีทธิ

(2) การพิจารณาเพิ่มสีทธิให้กับบ้านที่อยู่อาศัยกันอย่างแออัด ให้พิจารณาเรียงรายได้รายจ่ายประกอบด้วย โดยบ้านที่ได้รับสีทธิเพิ่มต้องเป็นครอบครัวที่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายได้ และการได้สีทธิเพิ่มจะไม่ส่งผลให้พ่อแม่หรือผู้สูงอายุในบ้านต้องถูกทอดทิ้ง

(3) กรณีกลุ่มบ้านเช่า ต้องเป็นผู้อาศัยอยู่จริง และมีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี ยกเว้นผู้เช่าที่ย้ายที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน ให้คณะกรรมการชุมชนพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป แต่อย่างไรก็ตาม ผู้จะได้สีทธิไม่ควรอาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 2 ปี บ้านหลังหนึ่งสามารถรับสีทธิได้เพียงโครงการเดียว

(4) กรณีการย้ายไปสร้างชุมชนในที่ดินใหม่ หากเป็นเจ้าของบ้านเช่า แต่เจ้าของบ้านไม่ได้อยู่อาศัยจริงในชุมชน และต้องการที่ดินในชุมชนใหม่เพื่อประโยชน์ในการสร้างรายได้ มิใช่เพื่อการอยู่อาศัยจริงของตนเองและบุตรหลาน ไม่สามารถให้สีทธิได้กรณีย้ายไปสร้างชุมชนใหม่ ผู้ได้รับสีทธิต้องมีแผนการเข้าอยู่อาศัย หรือปลูกสร้างบ้านในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

(5) กรณีบางครอบครัวต้องประสบปัญหาครอบครัว ไม่สามารถจ่ายค่าที่อยู่อาศัยได้ชุมชนอาจพิจารณาให้ครอบครัวนั้น ๆ แก้ปัญหาโดยการแบ่งห้องให้เช่า

ขั้นตอนและกลไกการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 ชุมชนทำการสำรวจข้อมูลครัวเรือนผู้เดือดร้อนในชุมชน รวมถึงกลุ่มบุกรุกชุมชนจัดทำเกณฑ์การพิจารณาผู้เข้าร่วมโครงการและเกณฑ์การพิจารณาสีทธิเสนอให้เครือข่าย และหรือคณะกรรมการเมืองให้ความเห็นชอบจัดประชุมสมาชิกในชุมชน เพื่อตรวจสอบ และให้การรับรองผู้เดือดร้อนและรับรองการพิจารณาสีทธิของชุมชน โดยเครือข่ายหรือขบวนชุมชนมีส่วนร่วมด้วย ชุมชนเสนอหลักเกณฑ์ รายชื่อผู้เดือดร้อนและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เครือข่ายองค์กรชุมชนในเมืองนั้น ๆ หรือคณะกรรมการเมืองรับรองผู้เดือดร้อนและรับรองการพิจารณาสีทธิของชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 จัดประชุมสมาชิก เพื่อร่วมกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์ ดำเนินกิจกรรมออมทรัพย์ การสร้างความเข้าใจร่วมกันของสมาชิก และทำความเข้าใจเรื่องแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาชุมชน ออกแบบวางผังชุมชนใหม่ และแบบบ้านนำเสนอโครงการตามขั้นตอนในระดับภาค อาทิ นำเสนอต่อเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาค คณะทำงานโครงการบ้านมั่นคงภาค (ตามคำสั่งของ พอช.) และคณะทำงานพิจารณากันกรองสินเชื่อบ้านมั่นคงนำเสนอโครงการที่ผ่านการพิจารณากันกรอง แล้ว ต่อคณะอนุกรรมการโครงการบ้านมั่นคงไทยเข้มแข็ง

เพื่อพิจารณาอนุมัติจัดระบบการบริหารจัดการงบประมาณ และการบริหารจัดการงานก่อสร้าง เพื่อดำเนินโครงการรู้จักช้างชุมชน

2.3.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดเชิงเทรา

1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2559 ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในระดับจังหวัดรวมทั้งรายงานสถานการณ์ทางสังคมและเสนอแนะแนวทางแก้ไข

(2) ประสานและจัดทำแผนงาน โครงการและกิจการด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง

(3) ส่งเสริมและประสานการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมต่างๆ ตามภารกิจและเป้าหมายของหน่วยงานในกระทรวง

(4) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานกับองค์กรเครือข่ายในจังหวัดทั้งภาครัฐและเอกชน

(5) ส่งเสริมและประสานงานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม รวมทั้งส่งต่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการสังคมตามกฎหมาย

(6) กำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ให้ดำเนินการตามกฎหมาย แนวนโยบายของกระทรวง และติดตามและประเมินผลแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงในความรับผิดชอบของส่วนราชการและหน่วยงานสังกัดกระทรวง ในระดับจังหวัด

(7) เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัด

(8) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้มีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งความก้าวหน้าทางวิชาการและผลการปฏิบัติงานของกระทรวง

(9) รับเรื่องราวร้องทุกข์และแก้ไขปัญหาด้านสังคม ในระดับจังหวัด

(10) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกรมกิจการผู้สูงอายุให้ดำเนินการโครงการปรับสภาพแวดล้อมผู้สูงอายุ และได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ดำเนินการปรับสภาพแวดล้อมคนพิการ เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเป้าหมายได้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย และเหมาะสมกับการดำรงชีวิตประจำวัน ดำเนินการโดยผ่านกลไกเครือข่ายภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานรัฐรูปแบบใหม่ ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติกา จัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ซึ่งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2543 โดยการ รวมสองหน่วยงาน คือ สำนักงานกองทุนพัฒนาชนบท และสำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง พอช. เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2543

ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีคณะกรรมการเป็นกลไกการบริหารที่กำกับเชิงนโยบายและทิศทางการองค์กร โดยมีผู้อำนวยการเป็น ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร

กิจกรรมและโครงการที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ดำเนินการ ดังนี้

- (1) โครงการบ้านมั่นคง
- (2) โครงการบ้านพอเพียงชนบท
- (3) สวัสดิการชุมชน
- (4) การพัฒนาเศรษฐกิจและสัมมาอาชีพ
- (5) สภาองค์กรชุมชน

2.4. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อมูลสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากการสำรวจข้อมูลของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามประเด็นปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยอาศัยเครื่องมือการสำรวจแผนที่ทางสังคม พ.ศ. 2561 (Social Map) โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ(สำรวจ ณ วันที่ 29 มกราคม 2561) จำนวน 89,004 ราย และผู้ประสบปัญหาทั้งหมดที่สำรวจได้ 9,401 ราย พบว่า ประเด็นปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย จำนวน 857 ราย และประเด็นปัญหาความยากจน 5,087 ราย มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ 6,897 ราย และไม่มีอาชีพ 1,776 ราย ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงปัญหาและความต้องการจากการสำรวจแผนที่ทางสังคม (Social Map) พ.ศ. 2561

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	จำนวน(ราย)
1	ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย	857
2	ความยากจน	5,087
3	มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	5,897
4	ไม่มีอาชีพ	1,776

จากตารางที่ 2 พบว่า จากตารางการสำรวจข้อมูล ตามประเด็นปัญหา และความต้องการ โดยการสำรวจแผนที่ทางสังคม (Social Map) พ.ศ. 2561 อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย หมายถึง ที่อยู่อาศัย พบว่า ประเด็นปัญหาและความต้องการด้านที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย จำนวน 857 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 9.11

ลักษณะที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย โดยมีแบบบ้านที่อยู่เช่น เเพง ที่พักชั่วคราว เรือนไม้ กระตอม ซึ่งสะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มเป้าหมาย และยังแสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางกายภาพของการอยู่อาศัย นอกจากนี้ ลักษณะบ้านที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต เช่น ชนิดของส้วม การจัดระเบียบภายในห้องน้ำส้วมที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ห้องนอนไม่เป็นสัดส่วน ไม่เป็นส่วนตัว ระบายอากาศไม่ดี ห้องครัวมีสภาพพื้นที่

ไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอต่อสมาชิกในครอบครัว และสภาพแวดล้อมรอบๆ บ้านที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ประสบปัญหา ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย จากข้อมูลจากเครื่องมือการสำรวจแผนที่ทางสังคม(Social Map) พ.ศ. 2561

อำเภอ	บุคคลทั่วไป		สูงอายุ		รวม	
	ปกติ	พิการ	ปกติ	พิการ	ปกติ	พิการ
เมืองฉะเชิงเทรา	16	-	11	1	27	1
บางคล้า	11	2	38	-	49	2
บางน้ำเปรี้ยว	9	5	12	3	21	8
บางปะกง	190	18	197	10	387	28
บ้านโพธิ์	16	4	42	11	58	15
พนมสารคาม	2	-	2	-	4	-
ราชสาส์น	-	-	2	2	2	1
สนามชัยเขต	33	4	46	1	79	5
แปลงยาว	75	4	39	2	114	6
ท่าตะเกียบ	18	3	17	1	35	4
คลองเขื่อน	-	-	8	3	8	3
	370	40	414	33	784	73
รวม	410		447		857	

ที่มา: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนผู้ประสบปัญหาและความต้องการด้านที่อยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบและผลงานที่เกี่ยวข้อง ปีงบประมาณ 2561

ที่	อำเภอ	จำนวนผู้ประสบปัญหาความ ต้องการด้านที่อยู่อาศัย (ราย)	จำนวนผู้ได้รับการช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ ๒,๐๐๐บาท/ราย
1	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว	27	18
2	อำเภอบ้านโพธิ์	8	6
3	อำเภอแปลงยาว	6	3
4	อำเภอบางปะกง	12	12
5	อำเภอบางคล้า	35	16
6	อำเภอพนมสารคาม	-	-
7	อำเภอเมือง	15	10
8	อำเภอสนามชัยเขต	-	-
9	อำเภอราชสาส์น	8	2
10	อำเภอคลองเขื่อน	-	-
11	อำเภอท่าตะเกียบ	-	-

ที่มา : ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา ข้อมูลการสำรวจผู้ประสบปัญหาทางสังคมปีงบประมาณ 2560

ตารางที่ 5 ข้อมูลผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่	ประเภทที่อยู่อาศัย	อยู่ในแผนการ ดำเนินการ ปี ๒๕๖๒ (ครัวเรือน)	แผนระยะต่อไป (ครัวเรือน)
1	โครงการบ้านมั่นคงเมือง	300	2,000 โดย 1,000 ประกอบด้วย - ต.ดอนฉิมพลี - ต.บึงน้ำรักษ์ - ต.โยธะกา - ทต.ปากน้ำ - ทต.บางน้ำเปรี้ยว
2	โครงการบ้านพอเพียง	212 ครัวเรือน	5,000 ครัวเรือน
4	ที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย (บ้านมั่นคง ชนบท)	กำลังดำเนินการขอใช้ พื้นที่จากกรมป่าไม้ รวม 383 ครัวเรือน - ต.ท่าตะเกียบ 39 - ต.ทุ่งพระยา 143 - ต.ลาดกระทิง 200	1,138 ครัวเรือน - ตำบลตงน้อย 325 - ตำบลบ้านช่อง 153 - ท.หนองไม้แก่น 31 - ต. ทุ่งพระยา 413 - ต.ลาดกระทิง 216 - ต. ท่าตะเกียบ
รวม		894	8,138

บทที่ 4

ผลการศึกษา

รายงานผลการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย จังหวัด
ฉะเชิงเทรา ปี 2562

4.1 ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานโครงการด้านที่อยู่อาศัย

4.1.1 โครงการบ้านมั่นคง

การดำเนินโครงการบ้านมั่นคง มีจำนวน 1,021 ครัวเรือน แบ่งเป็นก่อสร้างเสร็จแล้ว 571 ครัวเรือน อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 100 ครัวเรือน ยังไม่ได้ก่อสร้าง 34 ครัวเรือน และซื้อที่ดิน 316 ครัวเรือน (รายละเอียดดังตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ข้อมูลโครงการบ้านมั่นคง

ลำดับ	เมือง	ชุมชน	จำนวน ครัวเรือน	รูปแบบการ แก้ไข	งานก่อสร้างบ้าน		งบประมาณ	ปัญหา/ข้อ ติดขัด
					ปัจจุบัน	คงเหลือ		
1	-	บ่อบัว	124	ซื้อที่ดิน	สร้างเสร็จแล้ว	-	เบิกจ่ายแล้ว	-
2	บางปะกง	มารดามั่นคง	50	ซื้อที่ดิน	สร้างเสร็จแล้ว	5	เบิกจ่ายแล้ว	-
3	บางปะกง	นาคุ้ม	200	ธนาคาร	สร้างเสร็จแล้ว	-	เบิกจ่ายแล้ว	-
4	บางปะกง	บ้านใหม่อุดม สุข	65	สาธารณะ (ปรับปรุง ที่ดินเดิม)	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	-	เบิกจ่ายแล้ว	-
5	สองคลอง	แสมขาว	69	ธนาคาร	35	34	-	-
6	สองคลอง	สองคลอง1	197	ธนาคาร	สร้างเสร็จแล้ว	-	เบิกจ่ายแล้ว	-
7	บางปะกง ดำเนินการ ปี 2562	ผิขุดพัฒนา โครงการ 2	186	ซื้อที่ดิน	186	-	เบิกจ่ายแล้ว	-
8	บางปะกง ดำเนินการ ปี 2562	ผิขุดพัฒนา โครงการ 2	130	ซื้อที่ดิน (อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ซื้อที่ดิน เอกชน)	-	-	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	-

4.1.2 โครงการบ้านพอเพียง

การดำเนินงานโครงการบ้านพอเพียงพื้นที่โซนราบลุ่ม โซนเมือง และโซนเศรษฐกิจ ใน
ภาพรวมพบว่า มีการดำเนินการโครงการบ้านพอเพียงไปทั้งหมด 212 ครัวเรือน คิดเป็นจำนวนเงิน

3,800,000 บาท เมื่อจำแนกตามโซนพบว่า โซนราบลุ่ม มีจำนวน 124 ครัวเรือน คิดเป็นจำนวนเงิน 2,227,000 บาท (รายละเอียดดังตารางที่ 2) โซนเมือง มีจำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นจำนวนเงิน 786,500 บาท (รายละเอียดดังตารางที่ 3) และโซนเศรษฐกิจ มีจำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นจำนวนเงิน 786,500 บาท (รายละเอียดดังตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ข้อมูลโครงการบ้านพอเพียงโซนราบลุ่ม

	โซน ราบลุ่ม	จำนวนเงิน	จำนวนครัวเรือน
1	สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลบางคล้า	108,000	6
2	สภาองค์กรชุมชนตำบลบางเล่า	126,000	7
3	สภาองค์กรชุมชนตำบลเสม็ดเหนือ	108,000	6
4	สภาองค์กรชุมชนตำบลก้อนแก้ว	126,000	7
5	สภาองค์กรชุมชนตำบลโพรงอากาศ	108,000	6
6	สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลบางน้ำเปรี้ยว	121,000	7
7	สภาองค์กรชุมชนตำบลบางกระเจ็ด	108,000	6
8	สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลคลองแสนแสบ	180,000	10
9	สภาองค์กรชุมชนตำบลบึงน้ำรักษ์	180,000	10
10	สภาองค์กรชุมชนตำบลบางตลาด	126,000	7
11	สภาองค์กรชุมชนตำบลคลองเขื่อน	180,000	10
12	สภาองค์กรชุมชนตำบลบางน้ำเปรี้ยว	108,000	6
13	สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลบางขนาก	126,000	7
14	สภาองค์กรชุมชนสิงโตทอง	126,000	7
15	สภาองค์กรชุมชนตำบลโยธะกา	108,000	6
16	สภาองค์กรชุมชนตำบลปากน้ำ	180,000	10
17	สภาองค์กรชุมชนตำบลเสม็ดใต้	108,000	6
	รวม	2,227,000	124

ตารางที่ 9 ข้อมูลโครงการบ้านพอเพียงโซนเมือง

	โซนเมือง	จำนวนเงิน	จำนวนครัวเรือน
1	สภาองค์กรชุมชนตำบลบางเตย	126,000	7
2	สภาองค์กรชุมชนตำบลโสธร	108,000	6
3	สภาองค์กรชุมชนตำบลท่าไข่	108,000	6
4	สภาองค์กรชุมชนตำบลคลองนา	174,500	10
5	สภาองค์กรชุมชนตำบลหนามแดง	108,000	6
6	สภาองค์กรชุมชนตำบลบางขวัญ	72,000	4
7	สภาองค์กรชุมชนตำบลนครเนื่องเขต	90,000	5
	รวม	786,500	44

ตารางที่ 10 ข้อมูลโครงการบ้านพอเพียงโซนเศรษฐกิจ

	โซนเศรษฐกิจ	จำนวนเงิน	จำนวนครัวเรือน
1	สภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะไร่	126,000	7
2	สภาองค์กรชุมชนตำบลแหลมประดู่	141,250	8
3	สภาองค์กรชุมชนตำบลลาดขวาง	126,000	7
4	สภาองค์กรชุมชนตำบลสิบเอ็ดศอก	141,250	8
5	สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลบางสมัคร	126,000	7
6	สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลเทพราช	126,000	7
	รวม	786,500	44

4.1.3 โครงการปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมาย ผู้สูงอายุและคนพิการ ได้รับ

ปี 2561 ในการปรับปรุง ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมผู้สูงอายุและคนพิการ จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งสิ้น 199 หลัง ได้แก่ ผู้สูงอายุ 194 หลัง ประกอบด้วยงบกิจกรรมผู้สูงอายุ และแผนงานบูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ เป็นเงิน 2,329,300 บาท และคนพิการจำนวน 5 หลัง เป็นเงิน 100,000 บาท จากงบประมาณกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในปี 2562 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมผู้สูงอายุและคนพิการจังหวัดฉะเชิงเทรา ซ่อมบ้านผู้สูงอายุ 23 หลัง ซ่อมบ้านคนพิการ 5 หลัง

4.1.4 โครงการในความรับผิดชอบสำนักงานเคหะชุมชนฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 11 โครงการในความรับผิดชอบสำนักงานเคหะชุมชนฉะเชิงเทรา

ชื่อโครงการ	เคหะชุมชน (หน่วย)	เอื้ออาทร (หน่วย)	Pack๑
บ้านเอื้ออาทร ฉะเชิงเทรา (บางปะกง)	-	๑,๐๖๖	-
บ้านเอื้ออาทร ฉะเชิงเทรา (ลาดยาว)	-	๑,๑๔๘	-
บ้านเอื้ออาทร ฉะเชิงเทรา (วังเย็น)	-	๒๒๕	-
บ้านเอื้ออาทร ฉะเชิงเทรา (พนมสารคาม)	-	๔๖๕	-
บ้านเอื้ออาทร ฉะเชิงเทรา ๒	-	๒๔๘	-
บ้านเอื้ออาทร ฉะเชิงเทรา ๓/๑	-	๔๑๒	-
บ้านเอื้ออาทร ฉะเชิงเทรา (วังเย็น) ระยะ ๒	-	๑๙๖	-
เคหะชุมชนฉะเชิงเทรา ระยะ ๑	๓๖๐	-	-
เคหะชุมชนฉะเชิงเทรา ๒ ระยะ ๑ ส่วนที่ ๑-๒	๖๘๓	-	-
จังหวัดฉะเชิงเทรา(ลาดขวาง) ระยะที่ ๑ ส่วนที่ ๑-๒	-	-	๕๒๔

รวม	๑,๐๔๓	๓,๗๕๖	๕๒๔
-----	-------	-------	-----

4.2 ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564

โครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2562 ได้ทำการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564 โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่เข้าร่วมโครงการภายใต้แผนฯ จำนวน 116 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาดังนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	43	37.07
หญิง	70	60.34
ไม่ระบุ	3	2.59
รวม	116	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 60.34 และเป็นเพศชาย มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 37.07

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 21 ปี	1	0.86
21 – 30 ปี	12	10.34
31 – 40 ปี	14	12.07
41 – 50 ปี	16	13.79
51 – 60 ปี	45	38.79
61 ปีขึ้นไป	26	22.41
ไม่ระบุ	2	1.72

รวม	116	100.00
------------	------------	---------------

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี มีจำนวนคิดเป็น ร้อยละ 38.79 รองลงมาคือ มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 22.41 และ มีอายุ 41-50 ปี มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 13.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	7	6.03
พนักงานบริษัทเอกชน	3	2.59
ธุรกิจส่วนตัว	2	1.72
ค้าขาย	15	12.94
รับจ้างทั่วไป	36	31.04
เกษตรกร (ทำนา เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา)	31	26.72
ไม่มีงานทำ/ว่างงาน	5	4.31
อื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน ข้าราชการบำนาญ	10	8.62
นักการเมืองท้องถิ่น		
ไม่ระบุ	7	6.03
รวม	116	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 31.04 รองลงมาคือ เกษตรกร (ทำนา เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา) มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 26.72 ค้าขาย มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 12.94 และ อื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน ข้าราชการบำนาญ นักการเมืองท้องถิ่น มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 8.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อปี

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ระบุ	34	29.31
ไม่เกิน 60,000 บาท	39	33.62
60,0001 – 120,000 บาท	20	17.24
มากกว่า 120,000 บาทขึ้นไป	23	19.83
รวม	116	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 60,000 บาท มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 33.62 รองลงมาคือ ไม่ระบุ มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 29.31 มีรายได้มากกว่า 120,000 บาทขึ้นไป มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 19.83 และ มีรายได้ 60,0001 – 120,000 บาท มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 17.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

แหล่งข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ป้ายประกาศในพื้นที่	4	2.30
2. วิทยุ / วิทยุชุมชน	9	5.17
3. โทรทัศน์	54	31.03
4. เว็บไซต์/สื่อสังคมออนไลน์(Facebook Line)	87	50.00
5. หน่วยงานราชการ (พมจ./พอช./กคช)	3	1.72
6. ผู้นำชุมชน(กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อาสาสมัคร)	10	5.75
7. อื่นๆ เช่น อปท./เครือข่ายบ้านมั่นคง/หนังสือเชิญประชุม	7	4.02
รวม	174	100.00

หมายเหตุ การตอบแบบเรียงลำดับ ในแต่ละข้อ (n=116)

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราจากช่องทาง เว็บไซต์/สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Line) เป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 31.03 ผู้นำชุมชน(กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อาสาสมัคร) คิดเป็นร้อยละ 5.75 วิทยุ / วิทยุชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5.17 และ อื่นๆ เช่น อปท./เครือข่ายบ้านมั่นคง/หนังสือเชิญประชุม คิดเป็นร้อยละ 4.02 ตามลำดับ

4.2.2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ท่านได้รับ สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของท่าน	3.90	0.86	มาก	3
2. ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการที่ท่านเข้าร่วม มีความเหมาะสม สะดวกรวดเร็ว	3.63	0.81	มาก	9
3. ระเบียบข้อกำหนด เงื่อนไขของการเข้าร่วม โครงการมีความเหมาะสม	3.72	0.80	มาก	7
4. การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่เป็นไป ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด	3.71	0.79	มาก	8
5. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่ อยู่อาศัยมีความเหมาะสมและทั่วถึง	3.51	0.96	มาก	10
6. บุคลากรผู้ประสานงานโครงการมีความ กระตือรือร้น ให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามเป็น อย่างดี	3.78	0.82	มาก	6
7. การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย เปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นในการ ดำเนินงาน	3.79	0.82	มาก	5
8. การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.89	0.82	มาก	4
9. โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยให้ท่าน มีคุณภาพชีวิตที่ดี	3.93	0.90	มาก	2

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
10. ผลการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยแก้ไขปัญหของท่านและชุมชน	4.01	0.81	มาก	1
รวม	3.79	0.65	มาก	

จากตารางที่ 117 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, $S.D. = 0.65$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผลการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยแก้ไขปัญหของท่านและชุมชน เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.01$, $S.D. = 0.81$) รองลงมา คือ โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยให้ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดี ($\bar{X} = 3.93$, $S.D. = 0.90$) โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ท่านได้รับสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของท่าน ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.86$) การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.89$, $S.D. = 0.82$) การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.79$, $S.D. = 0.82$) บุคลากรผู้ประสานงานโครงการมีความกระตือรือร้น ให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.78$, $S.D. = 0.82$) ระเบียบข้อกำหนด เงื่อนไขของการเข้าร่วมโครงการมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.72$, $S.D. = 0.80$) การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.71$, $S.D. = 0.79$) ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการที่ท่านเข้าร่วมมีความเหมาะสม สะดวก รวดเร็ว ($\bar{X} = 3.63$, $S.D. = 0.81$) และ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยมีความเหมาะสมและทั่วถึง ($\bar{X} = 3.51$, $S.D. = 0.96$) ตามลำดับ

4.2.3 ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564

ตารางที่ 18 ความถี่ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562-2564

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการสวัสดิการของรัฐด้านที่อยู่อาศัย อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ด้านที่อยู่อาศัย เช่น การจัดประชุมในระดับตำบลหรืออำเภอ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ บ้านมั่นคง บ้านพอเพียง เป็นต้น	10
2. ต้องการได้รับการดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสม โดยเฉพาะสาธารณูปโภค ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา อาทิเช่น ถนนเข้าซอย หมู่ 8 หมู่บ้านมั่นคง	11
3. ควรมีการปรับปรุงการขอรับสิทธิด้านที่อยู่อาศัยโดยลดขั้นตอนและจำนวนเอกสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานรวดเร็วมากขึ้น	3
4. ควรเพิ่มงบประมาณในโครงการบ้านมั่นคงและบ้านพอเพียงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ราคาวัสดุก่อสร้างในปัจจุบัน	5
5. ควรปรับปรุงเงื่อนไขในการขอรับสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย เช่น เพิ่มสิทธิผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไปให้ได้สิทธิบ้านมั่นคง	2
6. ควรส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่เข้าร่วมโครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง	2
7. การเสนอโครงการควรให้ตามที่สำรวจได้จริง เช่น สำรวจได้ความต้องการเงิน 30 หลังคาเรือนควรใช้ทั้งหมดมิใช่ให้แค่ 10 หลังคาเรือน ควรให้ตามความต้องการและสภาพปัญหาจริง	1
รวม	34

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562-2564 โดยเรียงอันดับความถี่ของปัญหาจากมากไปน้อย คือ 1) ต้องการได้รับการดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสม โดยเฉพาะสาธารณูปโภค ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา อาทิเช่น ถนนเข้าซอย หมู่ 8 หมู่บ้านมั่นคง 2) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการสวัสดิการของรัฐด้านที่อยู่อาศัย อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิต่างๆด้านที่อยู่อาศัย เช่น การจัดประชุมในระดับตำบลหรืออำเภอ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ

ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ บ้านมั่นคง บ้านพอเพียง เป็นต้น 3) ควรเพิ่มงบประมาณในโครงการ บ้านมั่นคงและบ้านพอเพียงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ราคาวัสดุก่อสร้างในปัจจุบัน และ 4) ควรมีการปรับปรุงการขอรับสิทธิด้านที่อยู่อาศัยโดยลดขั้นตอนและจำนวนเอกสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานรวดเร็วมากขึ้น

4.3 ส่วนที่ 3 ผลการลงพื้นที่ถอดบทเรียนการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

4.3.1 พื้นที่เทศบาลตำบลบางปะกงพรหมเทพรังสรรค์

1) สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยก่อนมีโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

- 1.1) การถูกไล่รื้อจากนายทุน
- 1.2) ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง (ชุมชนแออัด)
- 1.3) การถูกไล่รื้อจากการพัฒนาของโครงการภาครัฐ เช่น การขยายถนน เขต

ชลประทาน

- 1.4) เกิดครอบครัวขยาย

2) ความคาดหวังต่อโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

- 2.1) ประชาชนที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง
- 2.2) ประชาชนที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีสวัสดิการที่ดี และได้รับการส่งเสริมอาชีพอย่างเหมาะสม

2.3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสนับสนุนระบบสาธารณูปโภค ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ในพื้นที่อย่างทั่วถึง และสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน เช่น สถานที่ออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น เป็นต้น

- 2.4) ประชาชนในชุมชนเกิดความสามัคคี เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

3) หน่วยงานและเครือข่ายที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

3.1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล) เข้ามามีบทบาทในการรับรู้ปัญหาผู้เดือดร้อน หนุนเสริมให้ชุมชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง และ สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม

3.2) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือ พอช. เข้ามามีบทบาทในการลงพื้นที่หนุนเสริมให้ให้ข้อมูลแก่ผู้เดือดร้อนในพื้นที่ในการจัดทำโครงการบ้านมั่นคง จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ พอช. และผู้นำเครือข่าย ลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับชาวบ้าน และทำความเข้าใจกับ อบต. และผลักดันให้เกิดโครงการและเสนอโครงการเพื่อขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน

3.3) สหกรณ์จังหวัด ลงหนุนเสริมเรื่องระบบบัญชี ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ และรองรับสินเชื่อที่ พอช. อนุมัติลงชุมชน

3.4) เครือข่ายบ้านมั่นคง หนุนเสริมการขับเคลื่อนโครงการ เพื่อให้เกิดโครงการบ้านมั่นคง ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น วิธีการออมแก้ สมาชิก/จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การจัดระบบเอกสาร การจัดทำแผนเพื่อเสนอโครงการกับ พอช.

3.5) กรรมการเมือง เข้ามารับฟังรับรู้ปัญหาของชุมชน(ผู้เดือดร้อน) ให้ความช่วยเหลือด้านที่ดิน กฎหมาย สาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่ชุมชนต้องการ แต่ยังไม่เพียงพอ ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ควบคุมการใช้เงินของชุมชน/ รับรู้งบประมาณต่าง ๆ ที่ลงชุมชน

3.6) สหกรณ์เครดิตยูเนียน แห่งประเทศไทย จำกัด ให้กู้สินเชื่อ และสวัสดิการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย

4) ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

4.1) ระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่ในชุมชนไม่เพียงพอ ทั้งถึงเนื่องจากงบประมาณที่ไม่อย่างจำกัดไม่เพียงพอ ซึ่งควรบูรณาการขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น อบท. เป็นต้น

4.2) สมาชิกโครงการขาดวินัยในการออมเงิน ส่งผลให้เป็นหนี้ภายใน ไม่สามารถปิดบัญชีโครงการได้ ซึ่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับสมาชิก และส่งเสริมวินัยในการชำระหนี้ของสหกรณ์ และสร้างความรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นหากสมาชิกขาดวินัยการออมเงิน

4.3) ไม่มีมาตรการที่จะไปบังคับให้สมาชิกที่ผิดนัดการชำระหนี้ ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะกำหนดไว้ว่าหากสมาชิกคนใดผิดชำระหนี้ติดต่อกัน ๓ เดือนจะต้องคืนบ้านให้สหกรณ์ แต่มาตรการดังกล่าวไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง

4.4) สมาชิกบางกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการด้านที่อยู่อาศัย

4.5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในบางพื้นที่ไม่ให้ความสำคัญและไม่เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการด้านที่อยู่อาศัย

5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

5.1) ผู้นำชุมชน (คณะกรรมการสหกรณ์) ต้องมีความเข้มแข็ง น่าเชื่อถือ มุ่งมั่นในการทำงาน เสียสละเพื่อส่วนรวม

5.2) ประชาชนต้องมีความสามัคคีในชุมชน เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและวินัยการออมเงินของสมาชิก

5.3) ระบบการบริหารจัดการของชุมชน ได้แก่ การทำระบบบัญชี

5.4) การบูรณาการความร่วมมือการทำงานจากหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น พอช. พมจ. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไฟฟ้า ประปา กรมธนารักษ์ สหกรณ์จังหวัด เครือข่ายบ้านมั่นคง กรรมการเมือง

5.5) การจัดสรรงบประมาณต่างๆ ลงชุมชน(สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ)

4.3.2 พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้

1) สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยก่อนมีโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

1.1) ประชาชนไม่มีบ้านเป็นของตนเอง อาศัยผู้อื่นอยู่ ไม่มีค่าเช่า ค่าปลุกบ้าน ในที่ดินของผู้อื่นหรืออาศัยอยู่ในบ้าน

1.2) สภาพที่อยู่อาศัยทรุดโทรม ไม่เหมาะสม ไม่มีเงินทุนในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

1.3) ที่อยู่อาศัยมีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ไม่ถูกสุขลักษณะ น้ำท่วมขัง ไม่สามารถระบายน้ำได้

1.4) ที่อยู่อาศัยหนาแน่น สมาชิกในครอบครัวมีมาก มีครอบครัวใหญ่

2) ความคาดหวังต่อโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

2.1) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีที่อยู่อาศัยมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมที่ดี(ไม่มีขยะ ไม่มีมลพิษ)

2.2) ประชาชนมีจิตสำนึกต่อส่วนร่วม ช่วยเหลือสังคมโดยใช้กติกาของชุมชน เช่น ผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือต้องเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน รับผิดชอบต่อสังคม

2.3) ให้รัฐสนับสนุนโครงการบ้านพอเพียงให้เป็นโครงการระยะยาวและควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนจากที่เคยได้รับ 18,000 บาท ไม่ควรต่ำกว่า 25,000 บาทต่อหลัง และไม่จำกัดจำนวนครัวเรือนในแต่ละปี โดยขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับแผนของสภาองค์กรชุมชน

3) หน่วยงานและเครือข่ายที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

3.1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล) เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสนับสนุนเงินฉุกเฉิน

3.2) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือ พอช. เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณในโครงการบ้านพอเพียง

3.3) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ พมจ. เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณสงเคราะห์ ให้บ้านผู้สูงอายุ คนพิการที่ยากไร้ และ จัดทำแผนที่อยู่อาศัยระดับจังหวัด

3.4) องค์กรชุมชนจังหวัด สภาองค์กรชุมชนตำบล สำรวจผู้เดือดร้อนและกลั่นกรองโครงการ และเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจาก พอช.

3.5) บริษัทไทยแอร์ไร่ สนับสนุนการดำเนินงานบ้านพอเพียงเช่น สนับสนุนเงินและวัสดุ

4) ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

4.1) งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาของจำนวนผู้เดือดร้อน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้อง เหมาะสมกับความต้องการหรือบูรณาการในการจัดหางบประมาณหรือวัสดุ อุปกรณ์จากภาคเอกชนหรือหน่วยงานอื่นๆเพิ่มเติม

4.2) ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับสิทธิสวัสดิการและข้อระเบียบต่างๆ ของโครงการด้านที่อยู่อาศัยและกองทุน ซึ่งเกิดจากปัญหาทางด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างสภาองค์กรชุมชนและสมาชิกซึ่งควรปรับแก้ไขให้เหมาะสม

4.3) สมาชิกบางส่วนขาดความรับผิดชอบไม่ส่งเงินคืนตามสัญญา

5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

5.1) ผู้นำชุมชน คณะกรรมการ สวัสดิการชุมชนและ คณะกรรมการบ้านพอเพียงเข้มแข็งมุ่งมั่นในการทำงาน เสียสละเพื่อส่วนรวม

5.2) ประชาชนต้องเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ และมีความรับผิดชอบ

5.3) การบูรณาการความร่วมมือการทำงานจากหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น พอช. พมจ. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน

5.4) คณะกรรมการมีระบบการบริหารจัดการที่ดี เช่น ระบบการจัดทำบัญชี

5.5) งบประมาณต้องมีอย่างเพียงพอ

4.3.3 พื้นที่เทศบาลตำบลบางขนาก

1) สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยก่อนมีโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

1.1) ปัญหาที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง ไม่แข็งแรง และทรุดโทรม

1.2) ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง เช่น ต.โยธะกา เป็นพื้นที่ราชพัสดุ ต.บางน้ำเปรี้ยว เป็นที่สาธารณะ ต.ดอนเกาะกา เป็นที่ของนายทุน และที่ชลประทาน

1.3) สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม มีฝุ่นละอองจากโรงงานอุตสาหกรรม รถบรรทุกที่วิ่งผ่านถนนทำให้หลังคาบ้านพัง ตัวบ้านร้าว เป็นอันตรายต่อการพักอาศัย

2) ความคาดหวังต่อโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

2.1) ประชาชนที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงเป็นของตนเอง

2.2) ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ปลอดภัย

2.3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

2.4) ประชาชนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เพียงพอต่อการใช้ชีวิต

2.5)) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ พมจ.ควรเข้ามาจัดสรรงบประมาณการซ่อมบ้านผู้สูงอายุและคนพิการเพิ่มขึ้น

3) หน่วยงานและเครือข่ายที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

3.1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล) เข้ามามีบทบาทจัดการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น และสนับสนุนการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งอำนวยความสะดวกในการประชุม-ห้องประชุม

3.2) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือ พอช. เข้ามามีบทบาทในการสำรวจความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ โดยการจัดสรรงบประมาณให้สภาองค์กรชุมชนตำบลสำรวจผู้เดือดร้อนตามแบบที่กำหนด และระบุข้อมูลผู้เดือดร้อนพร้อมภาพถ่ายบ้าน จัดอันดับความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย ทำสัญญาช่วยเหลือโดยทำสัญญาระหว่างผู้เดือดร้อนกับสภาองค์กรชุมชน และดำเนินการซ่อมบ้าน

3.3) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ พมจ. เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณสงเคราะห์ ให้บ้านผู้สูงอายุ คนพิการ

3.4) สภาองค์กรชุมชน สำรวจผู้เดือดร้อนและกลั่นกรองโครงการ และเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจาก พอช.

4) ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

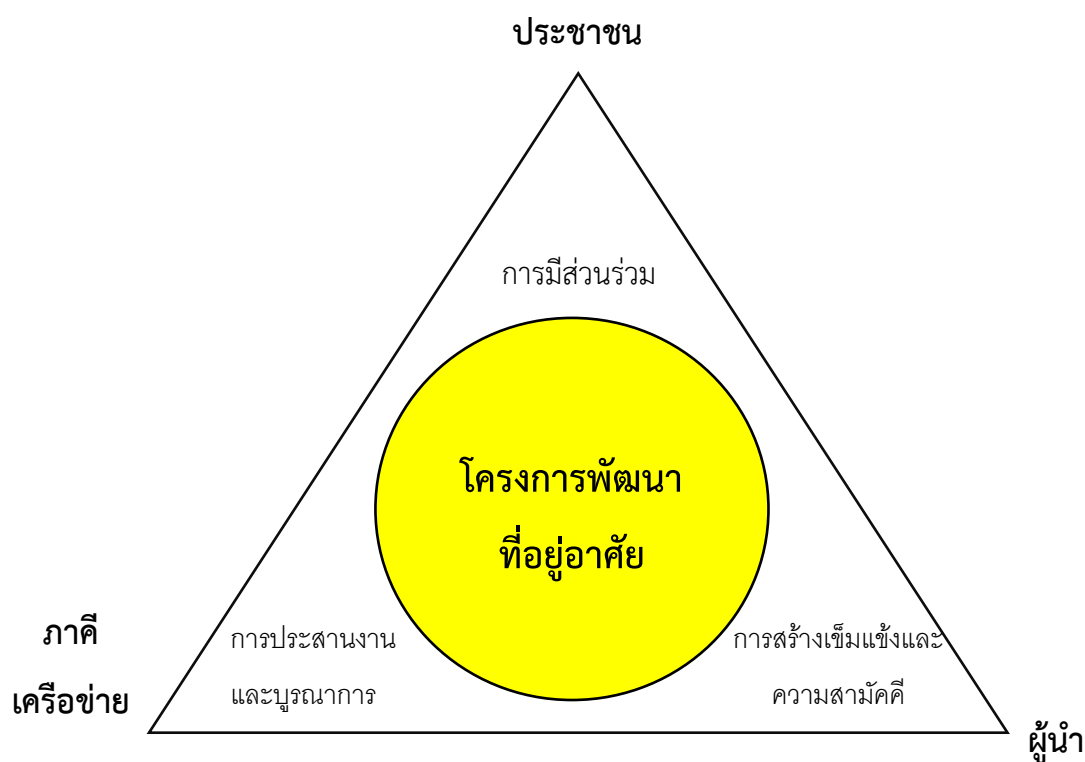
ตารางที่ 19 ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยพื้นที่เทศบาลตำบลบางขนาก

ปัญหา/อุปสรรค	สาเหตุ	แนวทาง
1. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการซ่อมบ้าน	ราคาค่าซ่อมบ้านมากกว่า18,000 บาท	- หาเงินสมทบเพิ่มเติม - หาแหล่งเงินกู้
2. สมาชิกขาดวินัยในการคืนเงิน (ไม่มีเงินส่ง)	รายได้ไม่เพียงพอ	- มีระบบติดตามการทวงหนี้ - จัดประชุมสภาองค์กรชุมชนเพื่อหาแนวทางแก้ไข
3. คณะทำงานขาดค่าบริหารจัดการที่ดี	ไม่มีดอกเบียจากกองทุนบ้านพอเพียง(กองทุนหมุนเวียน)	- นำกองทุนบ้านพอเพียงเข้าแผนท้องถิ่น

5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

- 5.1) ผู้นำชุมชน (สภาองค์กรชุมชน) ต้องมีความเข้มแข็ง มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.2) ประชาชนต้องมีความรับผิดชอบและมีวินัยในการส่งเงินคืน และมีการออมเงิน
- 5.3) การบูรณาการความร่วมมือการทำงานจากหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น พอช. พมจ. สภาองค์กรชุมชน

สรุปรูปแบบการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้นำชุมชน : คณะกรรมการสหกรณ์ สภาองค์กรชุมชน

ภาคีเครือข่าย : พอช. พมจ. อบต. สหกรณ์จังหวัด คณะกรรมการเมือง ภาคเอกชน

ภาพที่ 3 แสดง สรุปรูปแบบการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

รูปภาพกิจกรรมการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย
จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2562 เมื่อวันที่ วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะประเมินลงพื้นที่ติดตามผลฯ โดยใช้ห้องประชุมสำนักงานเทศบาลตำบลบางปะกงพรหมเทพ
รังสรรค์เป็นสถานที่ดำเนินการ ลักษณะของพื้นที่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจสูง สภาพปัญหาด้านที่อยู่อาศัยของพื้นที่ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากโครงการ/การพัฒนาของ
ภาครัฐ เช่น ปัญหาผู้อยู่อาศัยถูกไล่รื้อริมคลอง ปัญหาผู้อยู่อาศัยที่ถูกไล่รื้อจากการขยายถนน ดังนั้น
รูปแบบการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับพื้นที่นี้ คือ การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยบ้าน
มั่นคงเมือง

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า
จังหวัดเชิงเตตรา เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะประเมินลงพื้นที่ติดตามผลฯ โดยใช้ห้องประชุมสำนักงานเทศบาลตำบลเสม็ดใต้ในการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ลักษณะของพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประชาชนในพื้นที่มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติที่มีความใกล้ชิดกัน ขณะเดียวกัน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้เข้ามาในพื้นที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นรูปแบบการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่นี้ คือการใช้กลไกสภาองค์กรชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการบ้านพอเพียง การบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทราในการโครงการประบสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ และคนพิการ(ซ่อมบ้านผู้สูงอายุและซ่อมบ้านคนพิการ) ขณะเดียวกัน จากผลการลงพื้นที่ทำให้ทราบว่า พื้นที่ที่มีความพร้อมและมีเป้าหมายอยากขับเคลื่อนโครงการบ้านมั่นคงให้เกิดขึ้นในพื้นที่ หากโครงการบ้านมั่นคงเกิดขึ้นในพื้นที่ จะส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัยเช่นกรณีบุกรุกที่สาธารณะ มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสมกับการดำรงชีวิต

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่เทศบาลตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัด
ฉะเชิงเทรา วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

คณะประเมินลงพื้นที่ติดตามผลฯ ได้ใช้ห้องประชุมสำนักงานเทศบาลตำบลบางขนาก ในการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ลักษณะของพื้นที่ เป็นพื้นที่สีเขียว เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนชนบทที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกัน และเป็นกลไกผู้นำในชุมชนเข้มแข็ง ดังนั้นลักษณะการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่คือ การใช้กลไกสภาองค์กรชุมชนในการขับเคลื่อนโครงการบ้านพอเพียง การบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ในการโครงการประบสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ และคนพิการ(ซ่อมบ้านผู้สูงอายุและซ่อมบ้านคนพิการ)

บทที่ 3

วิธีการประเมินผล

โครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทราครั้งนี้ คณะผู้ประเมินได้กำหนดวิธีการประเมินผลและเครื่องมือการประเมินดังนี้ 1) การใช้แบบสอบถาม และ 2) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 479 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งลักษณะของกลุ่มที่เลือกตรงตามวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลฯ ทั้งนี้การเลือกกลุ่มตัวอย่างคณะทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ประสบการณ์ในด้านที่อยู่อาศัยร่วมกันเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า Judgement sampling

ได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 202 คน โดยพิจารณาเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 163 คน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 20 คน และคณะทำงานการขับเคลื่อนนโยบายและที่อยู่อาศัย จำนวน 19 คน

ตารางที่ 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ประเภท	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	ประชาชนที่ได้รับการซ่อมบ้านผู้สูงอายุ	23	10
2	ประชาชนที่ได้รับการซ่อมบ้านคนพิการ	5	3
3	ประชากรที่ได้รับบ้านพอเพียง	212	100
4	ประชากรที่ได้รับบ้านมั่นคง(โครงการบ้านมั่นคงผิซุด)	186	50
5	เครือข่ายด้านที่อยู่อาศัย (โชนเศรษฐกิจ,โชนเกษตร)	30	20
6	คณะทำงานการขับเคลื่อนนโยบายและแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา	23	19
รวม		479	202

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผลฯครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา และ แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 2 ข้อ คือ อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564) เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	=	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	=	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	=	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	=	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	=	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2562 – 2564 จำนวน 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended)

3.2.2 ประเด็นคำถามการประชุมกลุ่มย่อย(Focus Group) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม / แบ่งตามพื้นที่ ดังนี้ 1) พื้นที่อำเภอบางปะกง 2) พื้นที่อำเภอบางคล้า และ 3) อำเภอบางน้ำเปรี้ยว โดยกำหนดประเด็นคำถาม จำนวน 6 ข้อ ดังนี้

1) สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยภายในชุมชนของท่านก่อนมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นอย่างไร ท่านมีวิธีการจัดการและแก้ไขปัญหาอย่างไร หน่วยงานใดมีบทบาทในการแก้ไขจัดการสถานการณ์ดังกล่าว

2) เมื่อมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัดฉะเชิงเทรา (พมจ./พอช./กคช) เข้ามาท่านคาดหวังอะไรและอย่างไรจากการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัดฉะเชิงเทรา

3) หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัดฉะเชิงเทรา(พมจ./พอช./กคช) เข้ามีบทบาทและเป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอย่างไร มีขั้นตอนการดำเนินงาน ระเบียบข้อกำหนดเงื่อนไขเหมาะสมหรือไม่ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

4) นอกจากหน่วยงานภาครัฐ(พมจ./พอช./กคช) ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ท่านคิดว่ามีหน่วยงาน/องค์กรใดหรือภาคีเครือข่ายใดที่มีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยมีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานอย่างไร

5) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัดฉะเชิงเทราในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง มีสาเหตุมาจากอะไร และมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไง

6) ท่านคิดว่าผลการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของ

จังหวัดฉะเชิงเทราในชุมชนของท่านในปัจจุบันประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร (ประสบความสำเร็จเพราะอะไร/ไม่ประสบความสำเร็จเพราะอะไร) และปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนให้การทำงานประสบความสำเร็จ/ไม่ประสบความสำเร็จ

7) ข้อเสนอแนะ

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น คณะผู้ประเมินนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เพื่อดูความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งหากผลการคำนวณค่า IOC ในแต่ละข้อมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้าข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องควรตัดทิ้งหรือแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงที่ใช้ในการเก็บจริง จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หรือ ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) หากได้ค่าความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (สุวิมล ติรภานันท์, 2556) ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โครงการติดตามประเมินผลครั้งนี้คณะผู้ประเมินได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยคณะผู้ประเมินและทีมงานได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ระหว่างเดือน กรกฎาคม – สิงหาคม 2562 และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ก่อนนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่และร้อยละ

3.5.2 ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีหลักเกณฑ์การแปลผลดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

ช่วงคะแนนเฉลี่ยการแปลผลของความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย
ของจังหวัดเชิงเทรา มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	=	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	=	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	=	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	=	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	=	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.5.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยของจังหวัด
ฉะเชิงเทรา

5.5.4 ข้อมูลประเด็นคำถามการประชุมกลุ่มย่อย(Focus Group) ผู้ประเมินได้
ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) โดยการตรวจสอบแบบสามเส้าด้าน
บุคคล (Personal) เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ว่ามีความสอดคล้อง
กันมากน้อยเพียงใด และนำมาวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล (Content Analysis) เรียบเรียงตาม
วัตถุประสงค์และประเด็นของการศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

โครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มเป้าหมายจำนวน 479 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 202 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามและจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล (Content Analysis) ผลการประเมินสามารถสรุปเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานโครงการด้านที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2562

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564)

ส่วนที่ 3 ผลการลงพื้นที่ถอดบทเรียนการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

5.1 ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินงานโครงการด้านที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2562

5.1.1 ผลการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัย โดย สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) ตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564) ได้กำหนดโครงการต่างๆ และตั้งเป้าหมายการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังนี้

- 1) โครงการ บ้านพอเพียง จำนวน 200 ครั้วเรือน จากผลการประเมินพบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดำเนินการทั้งสิ้น 212 ครั้วเรือน คิดเป็น ร้อยละ 106 เกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2) โครงการบ้านมั่นคง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตั้งเป้าหมายไว้ทั้งหมด 2 โครงการ คือ โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยกลุ่มไร่บางปะกง โครงการบ้านมั่นคงผิซุดพัฒนา กลุ่มเป้าหมายที่ทั้งไว้คือ 345 ครั้วเรือน ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดำเนินการทั้งหมด 2 โครงการ และมีประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง จำนวน 186 ครั้วเรือน และวางแผนขยายโครงการเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น 130 ครั้วเรือน (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

5.1.2 ผลการดำเนินงานโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ดำเนินการตามโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ (ซ่อมบ้านผู้สูงอายุ) และโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยคนพิการ(ซ่อมบ้านคนพิการ) ตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564) ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการ ดังนี้ โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ (ซ่อมบ้านผู้สูงอายุ) ตั้งเป้าหมายไว้ 19 ครั้วเรือน จากผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 พบว่า ดำเนินการทั้งสิ้น 23 หลัง หรือคิดเป็น 120.05 เกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งเป้าไว้ สำหรับโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยคนพิการ (ซ่อมบ้านคนพิการ) ตามแผนแม่บทฯ ตั้งเป้าหมายการพัฒนาไว้ 19 ครั้วเรือน ประเมินผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 5 ครั้วเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.31

5.1.3 ผลการดำเนินงานโดยสำนักงานเคหะชุมชนฉะเชิงเทรา ตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 – 2564) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตั้งเป้าหมายไว้ 2 โครงการ คือ โครงการเคหะชุมชนและบริการชุมชนเขตอำเภอแปลงยาว จำนวน 360 ครัวเรือน โครงการอาคารเช่าเขตอำเภอบ้านโพธิ์ จำนวน 588 ครัวเรือน

5.2 ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา (พ.ศ. 2562 -2564)

จากข้อมูล ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.34 และเพศชายคิดเป็น 37.07 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามอายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี คิดเป็น ร้อยละ 38.79 ส่วนด้านการประกอบอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 31.04 รองลงมาคือ เกษตรกร (ทำนา เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา) มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 26.72 ค้าขาย มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 12.94 และ อื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน ข้าราชการบำนาญ นักการเมืองท้องถิ่น มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 8.62 ตามลำดับ ส่วนด้านรายได้ รายได้ต่อปีไม่เกิน 60,000 บาท มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 33.62

ข้อมูลด้านการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา จากช่องทาง เว็บไซต์/สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Line) เป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 31.03 ผู้นำชุมชน(กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อาสาสมัคร) คิดเป็นร้อยละ 5.75 วิทยุ / วิทยุชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5.17 และ อื่นๆ เช่น อปท./เครือข่ายบ้านมั่นคง/หนังสือเชิญประชุม คิดเป็นร้อยละ 4.02 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564 แผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 – 2564 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, $S.D. = 0.65$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผลการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยแก้ไข ปัญหาของท่านและชุมชน เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.01$, $S.D. = 0.81$) รองลงมา คือ โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยให้ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดี ($\bar{X} = 3.93$, $S.D. = 0.90$) โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ท่านได้รับสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของท่าน ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.86$) การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.89$, $S.D. = 0.82$) การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.79$, $S.D. = 0.82$) บุคลากรผู้ประสานงานโครงการมีความกระตือรือร้น ให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.78$, $S.D. = 0.82$) ระเบียบข้อกำหนด เงื่อนไขของการเข้าร่วมโครงการมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.72$, $S.D. = 0.80$) การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.71$, $S.D. = 0.79$) ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการที่ท่านเข้าร่วม มีความเหมาะสม สะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.63$, $S.D. = 0.81$) และ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยมีความเหมาะสมและทั่วถึง ($\bar{X} = 3.51$, $S.D. = 0.96$) ตามลำดับ

5.3 ส่วนที่ 3 สรุปผลการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 3 พื้นที่ พื้นที่อำเภอบางปะกง อำเภอบางคล้า และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถสรุปตามประเด็น ได้ดังนี้

5.3.1 ด้านงบประมาณ ซึ่งงบประมาณที่รัฐสนับสนุนไม่เพียงพอสำหรับการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่จะถูกกำหนดโดยราชการส่วนกลางเป็นฐาน ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการด้านที่อยู่อาศัยของผู้เดือดร้อน

5.3.2 ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ เช่น การซ่อมบ้านผู้สูงอายุ ซ่อมบ้านคนพิการ ต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และการจัดซื้อพัสดุจะต้องดำเนินการในราคาที่เป็นกลางที่กำหนด ซึ่งในกรณีโครงการบ้านพอเพียงส่วนใหญ่ใช้กลไกของสภาองค์กรชุมชน ซึ่งดำเนินการขับเคลื่อนโดยภาคประชาชน มีความเห็นว่ามีเหมาะสม แต่มีบางรายการ ขั้นตอน และเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาจำนวนมาก

5.3.3 ด้านกระบวนการ กรณีโครงการบ้านพอเพียง จะต้องมีการสำรวจจำนวนผู้เดือดร้อนในพื้นที่ และเสนอของบประมาณในการซ่อมบ้าน ไปที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจะอนุมัติงบประมาณที่ สภาองค์กรชุมชนจังหวัด และสภาองค์กรชุมชนแต่ละตำบลดำเนินการทำ MOU และเบิกจ่ายงบโครงการบ้านพอเพียงตามที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนกำหนด ในกระบวนการทำงานนี้ พบว่า ความสำเร็จของโครงการจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือของขบวนองค์กรชุมชน และสภาองค์กรชุมชนตำบลในแต่ละพื้นที่

5.3.4 การมีระบบข้อมูล และสารสนเทศด้านที่อยู่อาศัย จากผลการติดตามประเมินผล ฯ พบว่า หน่วยงานด้านการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ต่างเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยของตนเอง ขาดการบูรณาการด้านข้อมูลรวมกัน และปัญหาที่เกิดขึ้นด้านข้อมูลอีกอย่างหนึ่งคือ การสำรวจข้อมูลโดยใช้ฐานผู้เดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบปัญหาทางสังคมเป็นหลัก

5.3.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

1) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน สภาองค์กรชุมชน สวัสดิการชุมชน ในการขับเคลื่อนโครงการบ้านพอเพียง โครงการบ้านมั่นคง และการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครพัฒนาสังคม (อพม.) ในการสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อแจ้งให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทราบและดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย

2) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทราร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ หน่วยงานรับผิดชอบด้านสาธารณสุข โภค สหกรณ์จังหวัด เพื่อร่วมมือกันในการดำเนินการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย

3) การมีผู้นำทางสังคมในพื้นที่ที่เข้มแข็ง คือ ปัจจัยความสำเร็จของการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้นำ เช่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำเครือข่ายภาคประชาสังคม ผู้นำขบวนองค์กรชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้นำสภาองค์กรชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทราและระดับพื้นที่

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการติดตามประเมินผลการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถสรุปข้อเสนอแนะดังนี้

5.4.1 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1) การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรใช้ฐานจำนวน ข้อมูลผู้เดือดร้อนในสังคมเป็นหลัก

2) การปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย (บ้านพอเพียง) ของ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จากเดิมจะพิจารณาในการสนับสนุนงบประมาณ กรณีผู้เดือดร้อนไม่มี หลังคาบ้าน บันได และฝ้ายบ้านเป็นหลัก จึงเสนอแนะให้เพิ่มคุณสมบัติของผู้ ที่ได้รับการจัดสวัสดิการบ้านพอเพียงเพิ่มขึ้น

3) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และให้ประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทราเข้าถึงสิทธิสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งรูปแบบการประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดประชุม การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ และทางเว็บไซต์สำนักงาน เป็นต้น

4) การเพิ่ม ขยายกลุ่มเป้าหมายในการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย จากเดิม เป็นผู้ด้อยโอกาส ผู้เดือดร้อนทางสังคม ให้ขยายและสำรวจข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย เป็นผู้ที่มิรายได้ปานกลางและมีรายได้สูง

5) การซื้อวัสดุในการซ่อมบ้านให้ปรับจากหลักเกณฑ์ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และการซื้อวัสดุในราคาที่กรมบัญชีกลาง กำหนด ให้เป็นในราคาท้องตลาด

5.4.1 ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็น หน่วยงานหลักในพื้นที่ ที่ควรเป็นเจ้าหลักในการจัดทำฐานข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย โดยการทำงาน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรชุมชน สวัสดิการชุมชน อาสาสมัครพัฒนาสังคม ในพื้นที่ เพื่อสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยจังหวัดทุกพื้นที่ (สำรวจทุกหลังคาเรือน)

บรรณานุกรม

- ธานีรัตน์ ผ่องแผ้ว. (2558). *คุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช : ปัจจัยที่มีผลและแนวทางการพัฒนา*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิตา ชูโต. (2538). *การประเมินโครงการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พี.เอ็น. การพิมพ์.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2539). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรภรณ์คนกล้า. (2547). *คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตน์ บัสนันท์. (2540). *การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน*. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2541). *การประเมินผลระบบเปิด*. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์.
- สมพิศ สุขแสน. (2545). *เทคนิคการวางแผนและการประเมินผล*. เอกสารประกอบการบรรยายแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่. สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุกัญญา มาลาอี. (2547). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). *การประเมินผลโครงการหลักการและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล, วีระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์วงศ์สุวรรณ และราณีพรมานะจิริงกุล. (2540). *เปรียบเทียบ แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุด 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด*. เชียงใหม่: โรงพยาบาลสวนปรุงกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข
- สุวิมล ติรกานันท์. (2547). *การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ส.วาสนา ประवालพฤษ. (2544). *หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2543). *หลักและเทคนิคการวางแผน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- New York: Mc.Graw-Hill.
- Flanagan J.C. (1978). *A research approach to improving our quality of life*. American Psychologist, 3, 138-147.
- Zhan, L. (1992). *Quality of life: Conceptual and measurement issues*. Journal of Advanced Nursing, 17, 795-800.

แบบสอบถาม
โครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย
จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2562

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2562 - 2564

2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 - 2564

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกข้อ คำตอบของท่านมีความสำคัญและประโยชน์อย่างยิ่งต่อโครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2562 และข้อมูลที่ได้รับจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน คณะผู้ดำเนินงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี

☐ 20 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 – 60 ปี

☐ 61 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ.....

4. รายได้.....บาท/ปี

5. ท่านรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทราจากสื่อใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บ้ายประกาศในพื้นที่

☐ วิทยุ/วิทยุชุมชน

☐ โทรทัศน์

☐ เว็บไซต์/สื่อสังคมออนไลน์(Facebook Line)

☐ หน่วยงานราชการ (พมจ./พอช./กคช)

☐ ผู้นำชุมชน(กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อาสาสมัคร)

☐ อื่นๆโปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 - 2564

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในช่องรายการประเมิน โดยพิจารณาการของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 - 2564 แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ท่านได้รับสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของท่าน					
2	ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการที่ท่านเข้าร่วมมีความเหมาะสม สะดวกรวดเร็ว					
3	ระเบียบข้อกำหนด เงื่อนไขของการเข้าร่วมโครงการมีความเหมาะสม					
4	การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด					
5	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยมีความเหมาะสมและทั่วถึง					
6	บุคลากรผู้ประสานงานโครงการมีความกระตือรือร้น ให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี					
7	การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินงาน					
8	การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9	ผลการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยแก้ไขปัญหาของท่านและชุมชน					
10	โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยช่วยให้ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดี					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2562 - 2564

.....

.....

.....

.....

.....

*** ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ***

ประเด็นคำถามการประชุมกลุ่มย่อย
โครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย
จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2562

คำชี้แจง

เป็นการประชุมกลุ่มย่อยในโครงการติดตามประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2562 เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2562 – 2564 เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนฯให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ร่วมประชุม คณะผู้ดำเนินงานหวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

โดยมีกระบวนการดำเนินงานและประเด็นการประชุมกลุ่มย่อยดังนี้

กระบวนการดำเนินงาน

1. แบ่งกลุ่มย่อยจำนวนกลุ่มละ 12 - 15 คน
2. ให้วิทยากรประจำกลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการประจำกลุ่ม และ ชื่อกลุ่ม
3. ให้ผู้ร่วมการประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น แลกเปลี่ยนและเสนอความคิดเห็น

ตามประเด็นที่กำหนด และทำการจดบันทึกและเตรียมนำเสนอในที่ประชุม

คำถามการประชุมกลุ่มย่อย

1. สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยภายในชุมชนของท่านก่อนมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นอย่างไร ท่านมีวิธีการจัดการและแก้ไขปัญหาอย่างไร หน่วยงานใดมีบทบาทในการแก้ไขจัดการสถานการณ์ดังกล่าว

2. เมื่อมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัดฉะเชิงเทรา(พมจ./พอช./กคช) เข้ามาท่านคาดหวังอะไรและอย่างไรจากการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัดฉะเชิงเทรา

3. หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัดฉะเชิงเทรา(พมจ./พอช./กคช) เข้ามามีบทบาทและเป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอย่างไร มีขั้นตอนการดำเนินงาน ระเบียบข้อกำหนดเงื่อนไขเหมาะสมหรือไม่ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

4. นอกจากหน่วยงานภาครัฐ(พมจ./พอช./กคช) ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ท่านคิดว่ามีหน่วยงาน/องค์กรใดหรือภาคีเครือข่ายใดที่มีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยมีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานอย่างไร

5. ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัด
จะเชิงเทราในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง มีสาเหตุมาจากอะไร และมีแนวทางแก้ไขปัญหา
อย่างไร

6. ท่านคิดว่าผลการดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของจังหวัด
จะเชิงเทราในชุมชนของท่านในปัจจุบันประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร (ประสบความสำเร็จ
เพราะอะไร/ไม่ประสบความสำเร็จเพราะอะไร) และปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนให้การดำเนินงาน
ประสบความสำเร็จ/ไม่ประสบความสำเร็จ

7. ข้อเสนอแนะ